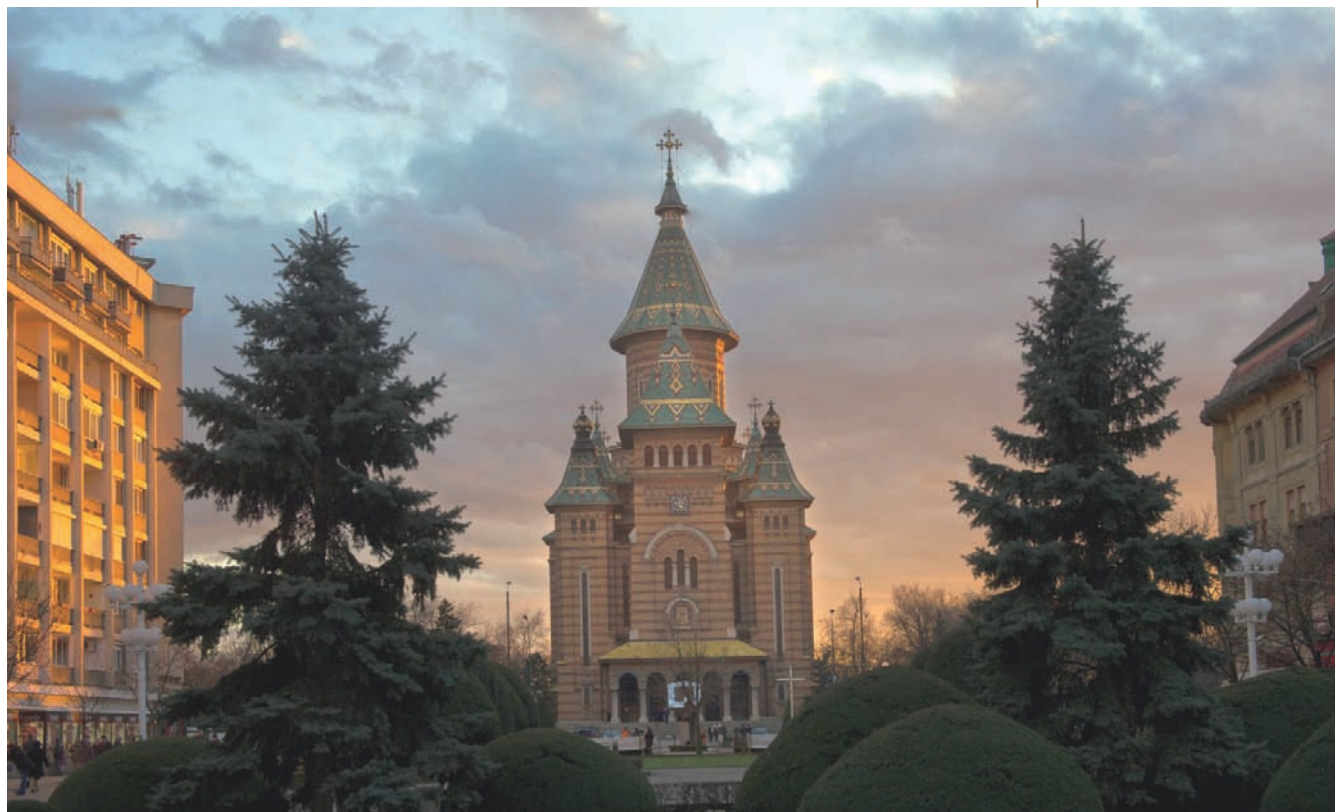

ÎNTEMEIEREA MITROPOLIEI BANATULUI – NECESITATE ISTORICĂ ȘI PASTORALĂ

Preot dr. Daniel Alic

Biserica lui Hristos, în forma ei văzută, pământească, s-a organizat încă din primele secole creștine în jurul ierarhiei și în concordanță cu realitățile teritoriale ale timpurilor pe care le-a străbătut. De-a lungul istoriei, principiile fundamentale ale exprimării Bisericii în lume au rămas aceleași, întrucât fundamentul, modelul și scopul Bisericii sunt dumnezeiești și neschimbabile.¹

Banatul, un teritoriu românesc ce a avut o istorie sensibil diferită față de a altor teritorii locuite de români, a avut și o efervescentă religioasă aparte. Fiind un areal geografic ce a adus împreună mai multe etnii și religii, a avut particularități multiple, ceea ce-l individualizează într-un mod pozitiv și face ca termenii de multiculturalitate și toleranță socială să îi fie prin excelență proprii. Viața bisericească a românilor din Banat a fost

și ea așezată sub semnul zbuciumului istoric, însă scaunul episcopal al Timișoarei a fost în perioada medievală un element de stabilitate și un important reper duhovnicesc al întregii zone. De la începutul secolului al XVIII-lea, odată cu intrarea Banatului în componența Imperiului habsburgic, românii de aici au fost mai legați bisericește de frații lor de un neam și de o limbă din Transilvania, aflați și ei sub conducere ierarhică sârbă.

După întemeierea Mitropoliei românești de la Sibiu, în anul 1864, românii din Timișoara au dorit ca orașul lor să aibe și un scaun episcopal român, multe fiind acțiunile făcute în acest sens, însă puterea politică a fost potrivnică. După Marea Unire s-a pus din nou problema înființării Episcopiei Ortodoxe Române a Timișoarei, Emanuil Ungureanu, Aurel Cosma, Sever Bocu, dr. Mihai Groșșianu, dr. Alexandru Marta și alții, fiind cei

¹ Pr. Prof. Ioan G. Coman, *Organizarea sinodală a Bisericii Ortodoxe în paralelă cu cezaro-papismul catolic*, în „*Studii Teologice*”, nr. 1-2/1950, p. 41.

mai aprigi susținători.² Episcopia Timișoarei s-a înființat abia în 8 noiembrie 1939, după aproape un secol de zbućium în această problemă.³

Toate aceste frământări pentru întemeierea unui scaun episcopal la Timișoara ne fac să afirmăm că rânduiala lui Dumnezeu în istorie este diferită de cea a oamenilor. Reparația istorică s-a produs atunci când a decis Pronia și când toți factorii responsabili s-au așezat în consens. Orașul Timișoara avea în anul 1940 aproape 50.000 de credincioși români, aceștia reprezentând etnia majoritară.⁴ Pentru un număr așa de însemnat de credincioși, întemeierea unui scaun episcopal era și o necesitate pastorală stringentă. În perioada interbelică, datorită numărului tot mai mare de credincioși ortodocși români care s-au stabilit în Timișoara s-au ridicat biserici impunătoare și a crescut considerabil numărul preoților deservenți.

Evoluția istorică și demografică a Banatului și-a lăsat amprenta în viața bisericească a Timișoarei prin întemeierea episcopiei, care a atras după sine organizarea unui centru eparhial și construirea unei catedrale. Puțin mai târziu, după instaurarea regimului comunist, episcopia Timișoarei a devenit arhiepiscopie (24 aprilie 1947) și apoi mitropolie (24 iunie 1947).⁵

În privința întemeierii mitropoliei sunt și păreri care afirmă că ridicarea în rang a episcopiei timișene s-a făcut cu promisiunea ca aceasta să fie aservită regimului comunist. Considerăm această afirmație greșită, orașul Timișoara fiind unul din cele mai importante centre urbane ale României, cu recunoaștere bisericească străveche și care merita o astfel de cinste. Interpretarea greșită se datorează strategiei comuniste prin care s-a încercat comasarea deciziei religioase în câteva centre pentru ca viața bisericească să fie supravegheată mai ușor. O altă dovadă a falsității acestei afirmații este intransigența mitropolitului

² Prof. Constantin Brătescu, *Frământări în jurul unui proiect disputat : înființarea Episcopiei Ortodoxe Române a Timișoarei*, în „Calendarul Românului 2012”, Editura Episcopiei Caransebeșului, Caransebeș, 2011 p. 200-202.

³ I.D. Suci, *Monografia Mitropoliei Banatului*, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1977, p. 229.

⁴ <https://ro.wikipedia.org/wiki/Timi%C8%99oara#Demografie>.

⁵ *70 de ani de la (re)înființarea Mitropoliei Banatului* (editorial), în revista „Învierea”, nr. 63, septembrie 2017, p. 2

Vasile Lăzărescu și atitudinea sa potrivnică regimului comunist, lucru ce i-a adus un sfârșit dureros, departe de eparhia pe care a întemeiat-o.⁶

Chiar dacă Banatul a fost mult încercat cu această luptă de organizare bisericească superioară, întemeierea Mitropoliei Banatului a fost primită cu bucurie, responsabilitate și considerată de toți bănățenii împlinirea unui deziderat istoric. *Foaia Diecezană* titra pe prima pagină prin condeiul măiestrit al preotului și istoricului Marcu Bănescu: „În sfârșit, după atâția ani de trudnică luptă, se realizează idealul care a solidarizat, într-un elan de mistică spontaneitate, întreg poporul bănățean: Mitropolia Banatului! Am trăit în ziua de 26 octombrie 1947, un eveniment, cu adevărat epocal: Întronizarea primului Mitropolit al restauratei Mitropolii a Banatului. Am fost martorii concretizării visului pe care l-au purtat, în șoapta dorurilor neîmplinite, veacurile de zbućium ale poporului și Bisericii noastre bănățene. Am fost martorii împlinirii visului, pentru care s-au ridicat vijelios, în volbura revoluției de la 1848, țăraniii bănățeni, hotărâți a strica rânduielele unui destin mașter și a-și face lege și dreptate în propriul lor pământ,

⁶ Pentru detalii, Petrică Zamela, *Mitropolitul Vasile Lăzărescu al Banatului (1894-1969). Monografie istorică*, Ed. Universității din Oradea, 2011, 410 p.

cerând prin glasul răscolitor al vizionarului Eftimie Murgu: „obișnuitul lor mitropolit”. Mitropolia Banatului nu este darul hazardului, nu este darul unor împrejurări favorabile. Mitropolia Banatului este rezultatul unor lupte conștiente și, adeseori, dureroase. Ea este rezultatul unor lupte, susținute permanent, de cei mai luminați bărbați ai Banatului, ale căror chipuri, imensificate în admirația veacurilor până la legenda, rămân neșterse în istoria justiției reparative a Banatului. Elanul și perseverența acestor bărbați, pomeniți ca cinste la solemnitățile întronizării din 26 octombrie a.c., constituie predoslovie marilor realizări de azi. Restaurarea Mitropoliei Banatului, încheie un bilanț de revendicări și atitudini protestatere, față de nesocotirea unor legitime drepturi ale Bisericii bănățene. Încheie o epocă lungă de meticuloase cercetări istorice și raționale argumentări pentru temeinicia aspirațiilor noastre și deschide noi orizonturi spiritualității bănățene. Realizarea acestui postulat, pe lângă bucuria ce ne-o prilejuiește, ne impune și mari obligații. „Trebuie să ne înălțăm cu duhul, a spus Înaltpreasfințitul Mitropolit cu prilejul întronizării, prin toată gândirea și viețuirea noastră și cu toată virtutea noastră la înălțimea formei de organizație bisericească cu care a fost înzestrată provincia noastră. Trebuie să ne arătăm vrednici de binecuvântarea ce ni s-a împărțit de sus, ca să nu fim judecați și osândiți, ca unii ce nu am băgat în seamă harul ceresc ce s-a revărsat asupra noastră...” Cinstind, după vrednicie, pe toți

înaintea luptătorii pentru realizarea Mitropoliei Banatului, mulțumim lui Dumnezeu pentru că ne-a hărăzit acest moment de epocală însemnătate istorică: „reintegrarea Bisericii strămoșești din provincia noastră în drepturile ei străvechi.” Iar pentru întâiul Mitropolit al restauratei Mitropolii a Banatului, ne rugăm Tatălui din Ceruri „să-l dăruiește sfințelor Sale biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului.”⁷

Ca o concluzie se poate afirma că înființarea Mitropoliei Banatului în urmă cu 75 de ani a fost pentru spațiul bănățean împlinirea unei dorințe bisericești exprimată aproape un veac și de aceea o putem considera o reparație istorică majoră. Acestea se alătură și realitățile momentului care ne îndeamnă să considerăm scaunul vlădicesc al Timișoarei drept o necesitate pastorală evidentă. Dezvoltarea demografică și economică a orașului Timișoara în perioada interbelică a motivat bisericește întemeierea aici a unei eparhii, devenită mai târziu, în anul 1947, centru mitropolitan. Privind cu obiectivitate toate frământările consumate în această problemă a organizării unui centru bisericesc superior la Timișoara, nu putem trece cu vederea faptul că Pronia cerească a rânduit un moment prielnic pentru ca Mitropolia Banatului să se contureze firesc în istorie.

⁷ Prot. Dr. Marcu Bănescu, *Mitropolia Banatului*, în „Foaia Diecezană”, Caransebeș, nr.42-43 din 9 noiembrie 1947, p.1.

ORTODOXIA ROMÂNEASCĂ DIN BANAT DE-A LUNGUL VREMII

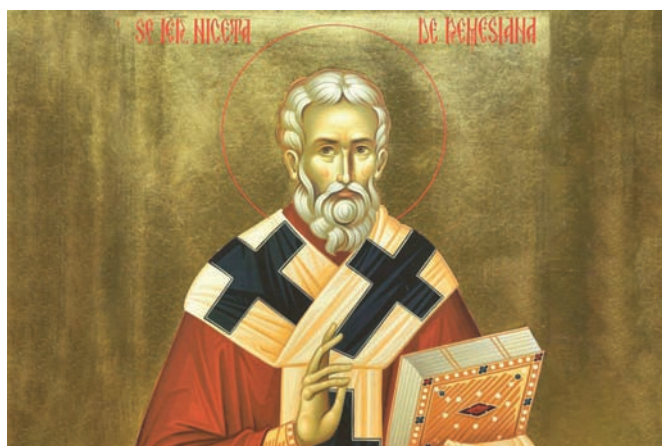
Preot dr. Ionel Popescu

Vatră strămoșească de credință, cultură și spiritualitate creștin-ortodoxă, Banatul a fost și este pământ românesc, istoria sa atât de frământată fiind legată organic de istoria țării noastre.

În acest context, istoria Bisericii Ortodoxe Române din Banat nu poate fi tratată separat de istoria întregii noastre Biserici, din care credincioșii și clericii bănățeni au făcut și fac parte, chiar dacă, uneori, factori istorici și geografici de cultură și civilizație au imprimat vieții bisericești din aceste locuri binecuvântate de Dumnezeu elemente specifice, lucru de altfel valabil și pentru celelalte provincii românești.

Zecile de mărturii arheologice, unele datând din veacul al II-lea d.Hr., grăiesc despre răspândirea, de timpuriu, a Evangheliei pe aceste plaiuri binecuvântate.

Baptisteriul de la Cenad, databil în secolul al IV-lea, atașat, probabil, unei biserici catedrale, unde rezida un ierarh și propovăduirea Sfântului Niceta de la Remesiana († 414) în nordul Dunării, acreditează ideea că, în secolele IV-V, creștinismul era consolidat, deja, în rândul populației daco-romane bănățene.

Viața bisericească din Banat, aflată o vreme sub oblăduirea episcopatelor din sudul Dunării: Singidunum, Viminacium, Aquae,

Sirmium, Justiniana Prima, s-a bucurat de sprijinul voievozilor locali Glad, ctitorul bisericii voievodale Horan sau Haran, din cetatea sa și Ohtum, ziditorul unei mănăstiri, pe la anul 1002, de tip vasilian, în cetatea sa de reședință, Morisena, cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul”, unde viețuiau un egumen și „monahi greci”, adică ortodocși.

La anul 1020 era atestat un „castru episcopal” la Dibiskos (Timișoara de azi), subordonat canonic Arhiepiscopiei de Ohrida (Macedonia).

După o perioadă de prozelitism romano-catolic și de prigonire a „schismaticilor” ortodocși români din Banat, centrul bisericesc eparhial al Timișoarei s-a retras la Mehadia, unde scaunul episcopal apare în documente la anul 1370.

Preoții ortodocși români din aceste părți, deși au slujit neconținut în secolele anterioare, sunt menționați în documente începând cu anii 1279, 1366, 1378, 1428, la Căvăran (Constantin Daicoviciu), fiind atestată o biserică din lemn, anterioară anului 1030, urmată de biserică-cetate, ctitorită în secolul al XIII-lea.

De la anul 1000 și până după invazia mongolă din 1241/42, în Banat, în Transilvania, în estul Ungariei, în stânga Tisei și în regiunile vecine ființau circa 600 de mănăstiri, din care 400 au fost identificate. Una dintre acestea, ctitorită în jurul anului 900 și localizată în sudul Banatului, a fost mănăstirea Toson sau Rosani, lângă Dunăre, ctitorită de voievodul Glad.

Un document papal din anul 1204 amintește numeroasele mănăstiri „grecești”, adică ortodoxe, din părțile Șemlacului, unde se găsește mănăstirea Săraca.

Documentele străvechi atestă existența mitropoliților bănățeni Varlaam, Isaia și Mihail, iar la Lipova Daniil, în cea de-a doua jumătate a secolului al XV-lea.

Aflat sub stăpânire străină, Banatul a intrat, din anul 1401, sub oblăduirea canonică a mitropolitului

Ungrovlahiei sau Țării Românești, în calitatea sa de „exarh a toată Ungaria și al Plaiurilor”.

De altfel, legăturile românilor ortodocși din Banat cu frații din Țara Românească și Moldova nu au fost întrerupte nici în vremurile când această provincie strămoșească se afla sub stăpâniri străine. Prezența monahilor de peste munți în mănăstirile noastre și numeroasele cărți de cult din Țara Românească și Moldova descoperite în mănăstirile bănățene sunt dovezi clare despre existența acestor legături frățești.

Informații sigure despre existența unor arhierii drept credincioși în Banat avem de la anul 1552. În acel an este atestat la Timișoara „un conducător al ortodocșilor”, cum glăsuiește documentul, iar la Lipova, în luptele cu turcii, a fost omorât episcopul locului.

La începutul veacului al XVII-lea, episcopia Timișoarei, denumită câteodată și mitropolie, a fost păstorită de Neofit (1608-1613), urmat de Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș, cu slujirea între anii 1643-1653, cel mai însemnat ierarh din istoria eparhiei noastre și de mitropolitul Vasile, atestat documentar la anul 1692. În părțile de sud ale Banatului era o episcopie la Vârșeț, cu credincioși români și sârbi.

În secolul al XVIII-lea, majoritatea ierarhilor care au păstorit eparhiile bănățene din Caransebeș și Timișoara erau sârbi. Viața bisericească din secolele XVII-XVIII a fost afectată de stăpânirea turcilor, care au distrus multe biserici și în locul lor au ridicat moschei, și apoi de uniaticismul agresiv, susținut de autoritățile imperiale habsburgice.

Cu toate că împrejurările istorice nu erau favorabile românilor ortodocși, Congresul bisericesc sârb l-a ales ca întâi-stătător la Timișoara în anul 1744, pe vlahul Gheorghe Popovici, ctitorul unei catedrale și al unei noi reședințe episcopale, care aparțin acum episcopiei sârbe.

În prima jumătate a secolului al XIX-lea toate acțiunile românilor bănățeni, clerici și mireni deopotrivă, vor avea ca scop principal separarea ierarhică de Biserica sârbă și numirea unor episcopi români în Banat.

Profesorii Preparandiei de la Arad, înființată în anul 1812, preotul Dimitrie Țichindeal de la Becicherecu Mic, profesorul Constantin Diaconovici Loga, preotul profesor Iosif Iorgovici,

Alexandru Gavra, Vincențiu Babeș ș.a., vor continua lupta de separare ierarhică și de numire a unor episcopi români în Banat.

Problema emancipării Bisericii Ortodoxe Române a fost dezbătută și în cadrul mișcărilor revoluționare care au avut loc în Banat, în anii 1848-49. Astfel, la marea adunare populară de la Lugoj, din 15/27 iunie 1848, a fost adoptată hotărârea de destituire a celor doi episcopi sârbi de la Timișoara și Vârșeț și s-a decretat independența Bisericii române din Banat, prin reînființarea mitropoliei române a Banatului.

La consfătuirea ce a avut loc tot la Lugoj, în anul 1849, bănățenii au cerut ca în platforma de revendicări să se introducă și numirea unui patriarh pentru românii greco-ortodocși din Imperiul Habsburgic.

Revoluția a fost, însă, înfrântă și peste 70 de preoți greco-ortodocși români au fost suspendați și judecați, trei fiind umiliți public în Piața Unirii din Timișoara, prin tăierea și raderea bărbii, tăierea reverendei și a pălăriei preoțești.

La anul 1864 a fost reînființată Mitropolia de la Sibiu, cu episcopiile sufragane de la Arad și Caransebeș, înființate din anul 1865, cu acest prilej având loc și despărțirea de ierarhia sârbească. S-a solicitat și atunci, ca și în anul 1868, înființarea Episcopiei Timișoarei, dar fără nici un rezultat.

În anul 1906, avocatul Emanuil Ungurianu l-a convins pe episcopul Ioan Papp al Aradului să dea o circulară pentru colectarea fondurilor viitoarei episcopii de la Timișoara, însă dorința bănățenilor a rămas tot neîmplinită.

Idealul pentru care au luptat și au suferit preoții Dimitrie Țichindeal, Eftimie Murgu, frații Andrei și Alexandru Mocioni, preotul Nicolae Tincu-Velia, Vincențiu Babeș, Emanuil Ungurianu,

prot. Meletie Drăghici, Pavel Rotariu, preotul Victor Fizeșan din Pesac, Alexandru Marta, Coriolan Băran, Sabin Evuțian, Aurel Cosma și alte personalități ale vieții bisericești, culturale, sociale și politice din Banat s-a împlinit abia la 8 noiembrie 1939, când a fost emis decretul-lege de reînființare a Episcopiei Timișoarei. Prin acest document a fost reparată o mare nedreptate istorică și s-a dat astfel satisfacție credincioșilor ortodocși din Banat, iar orașului Timișoara i s-a recunoscut importanța cuvenită în cadrul vieții bisericești a românilor ortodocși.

La data de 12 iunie 1940, Congresul Național Bisericesc l-a ales pe episcopul Caransebeșului, Vasile Lazarescu, fiu al eparhiei nou înființate, în demnitatea de episcop al Timișoarei, însă instalarea sa a avut loc abia la 25 martie 1941. Până în momentul instalării, Episcopia Timișoarei a fost suplinită de episcopul Andrei Magieru al Aradului și apoi de episcopul Nicolae Popoviciu al Oradiei. Episcopul Nicolae Popoviciu a cumpărat atunci clădirile în care se află acum reședința mitropolitană și administrația Arhiepiscopiei Timișoarei.

Episcopul Vasile Lazarescu, secondat de forurile eparhiale, a purces îndată la organizarea eparhiei și, în cele două decenii de păstorire, a înzestrat-o cu toate instituțiile bisericești necesare: corul catedral, biblioteca eparhială, revistele „Biserica Bănățeană” și „Mitropolia Banatului”, tipografia eparhială, prin purtarea sa de grijă Academia teologică de la Oradea fiind transferată la Timișoara. De asemenea, a inițiat o colectă la nivelul eparhiei, pentru terminarea catedralei, care a fost sfințită la 6 octombrie 1946, de către patriarhul Nicodim, în prezența Regelui Mihai I al României. Deși vremurile erau tot mai grele, în timpul păstoririi sale episcopia Timișoarei a fost ridicată la rangul de arhiepiscopie și de mitropolie, la 24 aprilie și respectiv 24 septembrie 1947.

La data de 26 iunie 1948, Episcopia Aradului trece sub jurisdicția Mitropoliei Banatului. În referatul întocmit atunci se preciza că „în secolele trecute, Timișoara a fost reședință de episcopie ortodoxă [...]. Necesitatea unei episcopii ortodoxe române la Timișoara s-a simțit de mult și încă marele mitropolit Andrei Șaguna a proiectat-o

[...], însă stăruința bănățenilor de a avea o episcopie ortodoxă la Timișoara a întâmpinat rezistența celorlalte culte, cât și refuzul guvernului maghiar...”

Realizându-se noua arondare bisericească, în anul 1949, Episcopia Caransebeșului a fost desființată, iar județul Hunedoara a trecut la Episcopia Aradului. Astfel, eparhiile sufragane Mitropoliei Banatului au fost: Arhiepiscopia Timișoarei și Caransebeșului și Episcopia Aradului, Ienopolei și Hălmaგიului, incluzând și județul Hunedoara.

Un moment important din viața bisericească a Arhiepiscopiei Timișoarei a avut loc în zilele de 5-8 octombrie 1956, când au fost organizate solemnitățile de canonizare a Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș, ridicat la treapta sfințeniei prin hotărârea Sfântului Sinod din 28 februarie 1950.

Sfântul Sinod, întrunit în ședință solemnă la Timișoara, prezidată de către patriarhul Justinian, a proclamat canonizarea Sfântului Iosif cel Nou de la Partoș, tomosul de canonizare fiind citit duminică, 7 octombrie 1956, în prezența a peste 10.000 de credincioși și a sute de preoți. Racla cu moaștele Sfântului a fost așezată atunci pe un postament situat în dreapta pronaosului catedralei, unde se află și astăzi.

Pe lângă finalizarea, cu multă jertfă, a lucrărilor de construire la catedrala mitropolitană, vrednicul mitropolit Vasile Lazarescu a binecuvântat construirea multor biserici în eparhia sa, a restaurat zeci de biserici și mănăstiri, a înființat așezămintele monahale de la Timișeni, Bogâltin și Muntele Mic, a transformat Școala de cântăreți de la Caransebeș în Seminar teologic (1955) și a protejat preoții și mireni considerați de regimul comunist „elemente dușmănoase”, fapt pentru care, la 1 ianuarie 1961, a fost pensionat forțat, fixându-i-se domiciliul obligatoriu la mănăstirea Cernica. În acest așezământ monahal a trecut la Domnul, în data de 21 februarie 1969 și a fost înmormântat în cripta familiei din satul Cornești (Jadani). În aprilie 1993, osemintele sale au fost mutate, așa cum i-a fost, de altfel, dorința, în cripta ierarhilor aflată sub altarul catedralei mitropolitane.

Urmașul mitropolitului Vasile Lazarescu la cârma Arhiepiscopiei Timișoarei și a Mitropoliei Banatului a fost episcopul Aradului, Nicolae Corneanu, ales de Colegiul Electoral Bisericesc la data de 17 februarie 1962 și instalat de patriarhul Justinian, la 4 martie 1962.

Profesor de Teologie la Caransebeș, secretar și consilier la Timișoara, profesor la Institutul teologic de la Sibiu, episcop al Aradului, mitropolitul Nicolae Corneanu a acordat o atenție sporită sectoarelor bisericesc, cultural și economic ale Arhiepiscopiei Timișoarei.

Deși vremurile erau potrivnice Bisericii, mitropolitul Nicolae a aprobat construirea a zeci de biserici, înainte de 1990 și s-a opus demolării unor lăcașuri de cult în perioada comunistă, o biserică din Reșița fiind salvată prin translarea într-o altă locație. De asemenea, a încadrat la parohie mulți preoți foști deținuți politic ori deportați în Bărăgan.

De numele mitropolitului se leagă construirea noului sediu al protopopiatului Timișoara (1976), extinderea reședinței mitropolitane cu un corp destinat episcopului vicar, și a corpului administrativ prin construirea clădirii pentru

biblioteca și arhivă, reorganizarea tipografiei diecezane și înzestrarea ei cu aparatură modernă, constituirea colecțiilor muzeale la protopopiatele Lugoj și Reșița, dar și la catedrala mitropolitană (1971) și a depozitului de carte veche la seminarul din Caransebeș, înființarea atelierului de lumânări, ridicarea unor corpuri de clădire pentru Seminarul teologic din Caransebeș. După 1989, a înființat Liga tinerilor ortodocși și Asociația Studenților Creștini Ortodocși, a reactivat Asociația Creștin-Ortodoxă „Oastea Domnului” și Societatea Femeilor Creștin Ortodoxe, a înființat revista eparhială „Învierea”, a transformat revista „Mitropolia Banatului” în „Altarul Banatului” și îndrumătorul bisericesc în „Almanahul Arhiepiscopiei Timișoarei”. De asemenea, a înființat Facultatea de Teologie la Timișoara (1992) și clasele de Teologie la Liceul „Carmen Sylva”, studioul eparhial de radio „Învierea” și a reactivat Episcopia Caransebeșului (1994). Cu binecuvântarea sa, au fost reactivate vechile mănăstiri Cebza (1996) și Morisena – Cenad (2003) și au fost înființate noile mănăstiri de la Dobrești, ctitorie a Patriarhului Daniel, fiu al satului, Fârdea, Petroasa Mare și Ierșnic.

Sub păstoria mitropolitului Nicolae au fost reluate activitățile social-filantropice în spitale, penitenciare, așezăminte pentru vârstnici și centrele speciale pentru copii, au fost înființate asociații și fundații pe lângă parohii, cantine sociale, au fost numiți preoți pentru slujire în spitale, armată, jandarmerie, poliție și s-a înființat parohia pentru credincioșii cu deficiențe de auz și vorbire, deservită de un preot specializat în limbajul mimico-gestual.

Membru de onoare al Academiei Române și al Uniunii Scriitorilor din România, mitropolitul Nicolae a publicat zeci de volume, studii, articole, traduceri, cărți de popularizare a credinței și lucrări patristice care l-au făcut cunoscut în țară și peste hotare. Patrolog cunoscut și recunoscut, el a tradus „Scara” Sfântului Ioan Scărarul (Sinaitul), care a fost publicată, până acum, în peste zece ediții.

Mitropolitul Nicolae Corneanu a fost foarte activ și în cadrul Consiliului Mondial al Bisericilor, al Conferinței Creștine pentru Pace, participând la multe întruniri internaționale și a răspuns ani

buni de comunitățile românești din Europa și Statele Unite ale Americii, din Noua Zeelandă și Australia, din Banatul Sârbesc și Ungaria.

La 28 septembrie 2014, mitropolitul Nicolae a trecut în veșnicie și a fost înmormântat în cripta mitropoliților de sub altarul catedralei mitropolitane.

Înaltpreasfinția Sa Ioan Selejan, arhiepiscop onorific al Episcopiei Covasnei și Harghitei, fost stareț la mănăstirea Lainici și Superior la Așezămintelor românești din Israel, a fost ales de către Sfântul Sinod în demnitatea de Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului, la data de 16 decembrie 2014. Întronizat la 28 decembrie 2014, de către Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, însoțit de mai mulți membri ai Sfântului Sinod, Părintele Mitropolit Ioan, cu vocația înnăscută pentru fapte și cu experiența dobândită în eparhia Covasnei și a Harghitei, pe care a păstorit-o vreme de două decenii, în duh de pace, de rugăciune și de părintească dragoste și-a început misiunea de arhipăstorie pe „antimisul” Banatului.

În cei opt ani de slujire, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan a străbătut eparhia de la un capăt la altul, a cercetat toate parohiile, filiile și mănăstirile, bisericile aflate în construcție, cele la care se efectuează lucrări de pictură, de consolidare și de renovare, s-a îngrijit de ridicarea unor capele, paraclise și case parohiale, așezăminte filantropice, bisericesti și laice (de stat ori particulare), a sprijinit unitățile medicale și a colaborat îndeaproape cu filiala locală a Academiei Române, cu Universitățile Timișoarei și ale Aradului, cu liceele și școlile județului nostru.

Numirea și hirotonirea unor tineri de vocație la parohie este una din preocupările de seamă ale Chiriarhului nostru. În acest scop, Ierarhul participă la examenele de licență și de master ale absolvenților de la Facultatea de Teologie, la examenele de titularizare (capacitate preoțească) și la cursurile pentru obținerea gradelor profesionale, urmate de personalul clerical.

Spirit enciclopedic, creativ, pătrunzător, posesor al unei solide culturi teologice și laice, dobândită la Craiova, Sibiu și Ierusalim, unde s-a specializat în Studiul biblic, orientalistică și egiptologie, Părintele Mitropolit Ioan susține

prelegeri și conferințe, participă la emisiuni Radio-TV, publică volume, articole și meditații despre spiritualitatea creștin-ortodoxă, adresează îndemnuri pastorale elevilor, părinților acestora, studenților, profesorilor și credincioșilor.

Prin implicarea Înaltpreasfinției Sale, Facultatea de Teologie beneficiază de un sediu nou, înzestrat cu paraclis și bibliotecă, iar Liceul teologic „Sfântul Ierarh Antim Ivireanul” a fost transformat în școală confesională și integrată în rețeaua învățământului de stat.

De atenția sporită a Chiriarhului nostru se bucură, în același timp, profesorii de religie și instituțiile de învățământ preuniversitar, sprijinite adesea cu materiale didactice și sanitare, organizațiile, asociațiile și fundațiile creștin-ortodoxe, precum ASCOR-ul, Asociația Femeilor Creștin-Ortodoxe, Asociația „Oastea Domnului” ș.a.

Prin purtarea de grijă a Părintelui Mitropolit Ioan, la clinica „Profilaxis” a eparhiei noastre consultă și tratează pacienții, zeci de medici, inclusiv pe semenii cu probleme socio-economice, în colaborare cu instituțiile medicale fiind inițiat proiectul „Sănătate la un click distanță – asistență medicală la distanță”, prin tele-medicină.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfinției Sale, au fost înființate, recent, cinci „Centre comunitare integrate” în parohiile Făget, Margina, Topolovățu-Mare, Buziaș și Periam, prin intermediul cărora se acordă asistență socială, educațională și medicală copiilor și tinerilor care provin din familii vulnerabile și credincioșilor nevoiași.

Un alt proiect de mare importanță aflat pe agenda Părintelui Mitropolit constă în construirea unui „Centru de zi” pentru copii lângă biserica parohiei Timișoara Fabric Vest, derulat împreună cu Parohia Timișoara Fabric Vest, prin „Programul Operațional Regional”. Urmare pilduitoarelor sale strădaniei, a fost achiziționată clădirea din imediata vecinătate a Centrului eparhial, unde acum se află în faza de construcție *Centrul creștin-ortodox pentru tineret*. De asemenea, Ierarhul nostru a reușit să achiziționeze și impresionanta clădire Hidrotim (fost sediu Siemens), cu demisol, parter și patru etaje, unde va funcționa unul din importantele centre medicale ale orașului nostru.

Vasta activitate filantropică a Mitropolitului Ioan însumează construirea, reconstruirea ori cumpărarea de case pentru credincioșii nevoiași, pentru familiile cu mulți copii, între care și foști deținuți, donarea de aparatură și echipamente medicale spitalelor, donarea de alimente către cantinele sociale, pentru penitenciarul din oraș și pentru așezămintele de la Jebel și Gătaia.

La toate acestea se adaugă pilduitoarea implicare a Mitropolitului Ioan în rezolvarea problemelor administrative, economice și sociale ale Timișoarei și ale județului. Prin ostelile sale sunt atrase fonduri guvernamentale pentru spitale, școli și universități și sunt rezolvate unele probleme care trenau de mulți ani în zona noastră.

Fondator de instituții bisericești, culturale și filantropice, de reviste și ziare bisericești, coordonator al unor publicații și lucrări în volum, autor a numeroase volume, studii, articole, pastorale, cuvântări, prefete și precuvântări, Părintele Mitropolit Ioan găsește timp și pentru a participa la importante conferințe, sesiuni de comunicări științifice, simpozioane, dezbateri și slujiri în țară și peste hotare.

Format duhovnicește în lavra mănăstirii Lainici, al cărei stareț a fost și în cetatea sfântă a Ierusalimului, mitropolitul nostru stăruie, „cu timp și fără timp”, pentru propovăduirea prin predici temeinice a Cuvântului lui Dumnezeu, pentru intensificarea vieții duhovnicești și a rugăciunii, atât de necesare societății „tehnicizate” de astăzi: „Azi, tehnocrația îl reduce pe om la un număr din mulțimea celor ce viețuiesc pe pământ. Îl devalorizează și-l reduce la măsura unui atom. Îl depersonalizează și-l aruncă într-o lume exclusiv materială, unde credința, speranța

și iubirea nu mai sunt considerate valori divine. Din această lume atomizată se poate ieși prin rugăciune, care este o scară spre Cer ... În acest deșert contemporan al societății noastre este nevoie mai mult ca oricând de roua Duhului Sfânt care se revarsă pe pământ în urma rugăciunii înlăcrimate a omului”.

Cu prilejul aniversării a 75 de ani de la ridicarea Episcopiei Timișoarei la rangul de Arhiepiscopie și Mitropolie, se cuvine a aduce prinos de cinstire și recunoștință Episcopilor-vicari care, din anul 1975 și până în prezent, au contribuit și contribuie, prin slujirea lor, la bunul mers al vieții bisericești în eparhia noastră și în ogorul Bisericii noastre drept-măritoare: Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Preasfințitul Părinte Lucian, Episcopul Caransebeșului și Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul.

***BINECUVINTEAZĂ, DOAMNE, DUMNEZEUL NOSTRU,
PE TOȚI CTITORII, MILUITORII ȘI FĂCĂTORII
DE BINE AI ARHIEPISCOPIEI TIMIȘOAREI ȘI
MITROPOLIEI BANATULUI ȘI AȘAZĂ, STĂPÂNE,
SUFLETUL CELOR ADORMIȚI ÎNTRU NĂDEJDEA
ÎNVIERII ȘI A VIEȚII VEȘNICĂ, ÎN ÎMPĂRĂȚIA TA
CEREASCĂ!***

„ROMÂNII DE PRETUTINDENI”? UBI PATRIA, IBI BENE!

Crișu Dascălu

În urmă cu câțiva ani, afirmam că elaborarea unei strategii de apărare a țării nu este suficientă, ci că ea trebuie întregită cu o strategie de apărare a identității noastre naționale, atrăgând atenția că, înainte de a ne apăra cât mai bine țara, trebuie să avem pe cine apăra, adică pe români. Aceștia sunt purtătorii identității naționale, în măsura în care mai păstrează amprentele acestora: limba, cultura proprie și istoria, tradițiile și obiceiurile, indiferent de spațiul în care locuiesc. Dacă țara, adică statul este o creație politică cu geografie mereu variabilă, populată de cetățeni a căror calitate este definită juridic, patria este un spațiu virtual, indivizibil și durabil, căreia îi aparțin indivizi definiți prin conștiința apartenenței lor identitare.

De-a lungul timpului, statul român și-a manifestat un interes periodic și inconstant pentru cei ce s-au numit când „români de peste hotare”, când „români de pretutindeni”, dar niciodată „români”, pur și simplu.

Formula „români de pretutindeni” este un concept-umbrelă, prin care se unifică voite realități care nu sunt unificabile. De unde și apetitul de a-l folosi. Ea vine să-l înlocuiască pe nu cu mult mai vechiul exil. După 1989 îndeosebi, s-a abuzat de acest cuvânt, care conferea un fel de titlu de noblețe celor care trăiau, dintr-un motiv ori altul, dincolo de frontarii. După ce gloria lui exil a apus, a venit rândul lui diasporă, tot un cuvânt unificator, dar mult mai puțin tentant se pare.

Dar să revin la formula oarecum oficială, „români de pretutindeni”, sub care se ascund, nu atât de bine pe cât s-ar dori, diverse categorii care se lasă izolate și precizate după criterii, de asemenea diverse.

După distanța la care se situează față de granițele statale actuale, pe primul loc nu pot să nu-i așez pe românii limitrofi, cetățeni de obicei ai statelor vecine, dar și cu ramificații balcanice și răsăritene, căci ceștia îmi sunt cei mai apropiați nu doar geografic, ci și afectiv. Ei sunt români

autohtoni, crescuți în tradiții ale locurilor în care se știu dintotdeauna.

Ei se cuvin diferențiați de cei diasporeici, răspândiți peste tot în lume din motive de obicei economice, dar și politice, religioase etc. De la aceste două categorii se exceptează migranții, cetățeni români care se află temporar în alte state din rațiuni pur economice și care speră să revină acasă.

După șansa de a-și păstra identitatea națională, se cuvine să-i separăm pe românii autohtoni de cei care și-au abandonat această calitate.

Autohtonii trăiesc de obicei în comunități compacte, pe un teritoriu relativ stabil, își păstrează limba și cultura, dincolo de apartenența lor statală. Ei sunt purtătorii unei tenace gene de supraviețuire în orice condiții, dar nu cu orice condiție.

Condiția pentru ca această zestre să nu se piardă ar trebui să fie ajutorul permanent și eficace din partea statului român, a cărui datorie este să-i protejeze de aculturație și deznaționalizare, prin înființarea (acolo unde nu există) ori prin reînființarea de școli românești și biserici ortodoxe de asemenea românești, instituții în care să funcționeze cadre didactice și preoți români sau pregătiți în România.

O inexplicabilă ezitare de a nu provoca susceptibilitățile politice ale statelor în care trăiesc reprezintă principalul risc de abandonare. Astăzi, în școlile noastre nu se mai învață nimic despre ei, adică despre faptul că încă mai sunt risipiți între Nistru și Tisa, între Istria și Salonic, căci altfel ar fi greu de explicat de ce se repetă la nesfârșit inepta

afirmație cum că neamul nostru ar fi apărut în spațiul dintre Carpați, Dunăre și Marea Neagră, probabil cu epicentrul românismului în Rahova și Ferentari.

Conașionalii care trăiesc în diaspora sunt pe cale să renunțe, dacă nu ei, atunci sigur generația următoare, la amprentele identității lor naționale. Și în cazul lor se vorbește de comunități românești, deși termenul este oarecum impropriu pentru indivizi care trăiesc izolat cea mai mare parte a timpului și se întâlnesc tot mai rar. Sunt alcătuirii precare, rarefiate, a căror coeziune nu se va putea păstra pe termen lung.

Dacă românii autohtoni jinduiesc după cetățenia română, care să o dubleze pe cea a statelor în care trăiesc, românii din diaspora sunt primii dispuși să renunțe la cetățenia lor inițială, ca și la numele purtat în țară. De altfel, jindul celor dintâi este sfidat birocratic și premeditat de autoritățile noastre, care scot dintr-o imaginație de nescăzut mereu alte și alte condiții, între care și cunoașterea limbii române, condiție pe care, din păcate, cei care sunt din naștere cetățenii statului nostru nu trebuie să o îndeplinească.

Din pricinile arătate, crește dezinteresul autorităților față de românii care trăiesc mai aproape de granițele noastre și descrește față de cei mai îndepărtați de ele, pe măsură ce se apropie anii electorali.

Pledoaria mea este pentru un tratament diferențiat față de realități diferite, căci a-i trata pe toți la fel înseamnă a-i nedreptăți, inevitabil, pe unii, fără ca prin această injustiție ceilalți să fie în vreun fel avantajați.

În urma neconținutelor schimbări geo-politice, România a ajuns să fie un stat înconjurat de români.

Înțeleg prea bine de ce nu le putem da acestora o țară, dar mi-e greu să pricep de ce nu le oferim o patrie!

PS

Engleza, inclusiv varianta SUA, are cuvântul patriot, nu însă și *patrie (doar vag înruditele home, land, country, adică: ceva concret, pe care poți să pui mâna). Curios să existe patrioți fără patrie!

TRIDIMENSIONALITATEA RELAȚIEI DE IUBIRE ÎN FAMILIE

Preot Nicolae Lușescu

Dumnezeul treimic, fiind prin excelență o existență a comuniunii și a iubirii, îl creează pe om în comuniune și iubire după chipul Său. Tri-unitatea divină este principiul absolut al iubirii, nunta este prototip al unirii omului cu Dumnezeu, model al cunoașterii tainelor lui Dumnezeu și mod de intrare în Împărăția cerească¹. Văzând că nu este bine să fie omul singur, Dumnezeu îi creează bărbatului femeia, jumătatea lui, ca împreună cu ea să actualizeze potențele chipului dumnezeiesc din ei până la asemănare. „Ca sursă a iubirii, Dumnezeu este comunitate desăvârșită de persoane supreme, dar, în același timp, este și unitate desăvârșită a funcțiilor divine. De aceea, și în căsătorie nu avem numai o distincție de persoane unite, ci și o unitate de persoane distincte. Persoanele divine au o singură natură. Fiecare din cele trei persoane le conține pe celelalte două, acest fapt constituind circuitul iubirii intradivine, plenitudinea trinității în unitate. Oglindind în ea și unitatea Treimii, căsătoria apare mai ales în acest sens ca cea mai dezvoltată și mai perfectă imagine a lui Dumnezeu”².

¹ Dr. Ciprian Iulian Torczkai, *O viață pusă în slujba valorilor morale ale Bisericii și neamului românesc:*

Părintele Ilie Moldovan, în vol. „Teologie ortodoxă în destin românesc. Omagiu Părintelui Profesor Ilie Moldovan la 80 de ani”, Editura Andreiana, Sibiu, 2008, p. 51.

² Pr. Prof. Dr. Ilie Moldovan, *Teologia iubirii, vol. I. În Hristos și în Biserică: Iubirea, Taina Căsătoriei,*

Binecuvântarea unității familiei primită în grădina Edenului are tocmai rolul ca cei doi care de fapt sunt una, să crească și să se înmulțească stăpânind pământul, adică rămânând în comuniune cu Dumnezeu. Se creează, astfel, premisele comuniunii între membrii familiei, prin mijlocirea Fiului: „Una dintre primele consecințe ale asemănării căsătoriei cu Sfânta Treime, «structură a supremei iubiri», o constituie faptul că ea însăși apare ca o «mică împărăție», o microbasilea. Ecclesia trinitară se oglindește în ecclesia domestică. Ceea ce face ca chipul Treimii să devină chipul căsătoriei, e o anumită înrâurire a persoanelor divine în viața soților și, în primul rând, o prezență și o intervenție a persoanei Fiului. Trecerea de la comuniunea divină la comuniunea umană se face în Hristos, consubstanțial cu Tatăl și cu Duhul în divinitatea Sa, consubstanțial nouă în unitatea Sa”³. În Taina nunții, Hristos în mod nevăzut prin preot săvârșește unirea mirelui cu mireasa lui, dar îi unește întreolaltă în Sine și prin Sine și rămâne mijlocul de unire dintre ei.

Reîntregirea, Alba Iulia, 1996, p. 26-27.

³ Pr. Prof. Dr. Ilie Moldovan, *Teologia iubirii, vol. I. În Hristos și în Biserică: Iubirea, Taina Căsătoriei,* p. 18-19

La fel cum Persoanele Sfintei Treimi se află în comuniune și comunicare permanentă și desăvârșită și între persoanele umane, într-un chip obscur însă, se manifestă nedesăvârșit această comunicare și conexiune. Comuniunea dintre oameni este un chip al comuniunii treimice și o participare la ea. „Comuniunea adevărată se dezvoltă printr-o atenție îndreptată spre ceilalți oameni și spre lumea ca operă a lui Dumnezeu, asociată cu o frânare a pasiunilor ca porniri nesfârșite spre finit, cu o cultivare a virtuților care culminează în iubirea de persoane, de Dumnezeu ca persoană, deci ca absolut adevărat”⁴. Comuniunea conjugală trebuie să depășească dualitatea, statornicindu-se și ea în treime. Soții aparțin unul celuilalt, dar se cuvine să aparțină amândoi lui Dumnezeu. Numai depinzând de Dumnezeu este unul pentru celălalt și unul în celălalt. Numai Dumnezeu poate aprinde flacăra iubirii în inima lor și nimeni și nimic nu o poate stinge, întrucât se îndreaptă spre El și se descoperă ca energie izvorâtă din El⁵.

Familia creștină are aceeași funcție și același scop ca și Biserica: amândouă trebuie să ne aducă într-o comuniune desăvârșită și mântuitoare cu Dumnezeu, în Iisus Hristos, prin Duhul Sfânt. Sfinții Părinți numesc familia imagine a Sfintei Treimi. Ceea ce este comuniunea tri-personală în sânul Dumnezeirii, aceea este și comuniunea interpersonală în sânul familiei. Precum acolo, există o unitate de viață, dar și o unitate de persoane, tot așa aici există o unitate de viață și iubire, dar și o pluralitate de persoane⁶. Părintele Dumitru Stăniloae arată că Dumnezeu, în unitatea Lui ființială-tripersonală, este model pentru familia creștină și oglindă a educației realizate în lumina Cuvântului: „În Ortodoxie, Dumnezeu e o ființă în trei persoane, adică o strânsă intimitate între trei-eu, o viață comună între trei subiecte. Nici unitatea nu e sfâșiată, nici persoanele nu se contopesc. Nici indivizi izolați și egoiști, nici masă în care persoanele

sunt înăbușite. Ci unire familială; în familie e un suflet, un gând, o voință. În Dumnezeu e o ideală viață familială, plină de iubire”⁷.

Unirea bărbatului și a femeii prin taina căsătoriei, produce ceva extraordinar și anume, deși ca persoane sunt mereu două, însă prin iubire devin mereu unul: „Căsătoria este definită ca: unitate a două persoane într-o singură ființă, o singură substanță; sau altfel: unire într-un trup și un suflet, dar în două persoane. Definiția este importantă, eul conjugal nu suprimă în nici un caz persoanele, ci, după chipul Treimii: unimea într-o singură natură a celor Trei Persoane formează un singur Subiect, Dumnezeu Unul și Treime deodată; la fel, uniunea conjugală a două persoane formează o diadă-monadă, doi și unul deodată, uniți în al Treimea termen, cel divin. [...] Așadar, omul conjugal este chipul lui Dumnezeu-Treime, și dogma trinitară este Arhetipul divin, icoana comunității conjugale”⁸.

Dumnezeu nu este o singură persoană. Căci în acest caz n-ar fi iubire, ba n-ar fi peste tot persoană, deci n-ar fi Dumnezeu. Dumnezeu este Unul și Trei în același timp. De aceea, nici omul n-ar fi chipul lui Dumnezeu dacă ar fi o monadă închisă. În căsătorie, ca icoană a Treimii, fiecare persoană este pentru cealaltă (ca dar), împreună cu cealaltă (prin comuniune) și mai ales în cealaltă (ca împărtășire de viață), reflectându-se astfel același mod de existență cu al Sfintei Treimi. „Căsătoria este un semn prețios, pentru că atunci când un bărbat și o femeie primesc Taina Căsătoriei, Dumnezeu este, ca să spunem

⁴ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia dogmatică ortodoxă, vol. I*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1978, p. 401.

⁵ Pr. Prof. Dr. Ilie Moldovan, *Teologia iubirii, vol. I. În Hristos și în Biserică: Iubirea, Taina Căsătoriei*, p. 39.

⁶ Pr. Prof. Dr. Ilie Moldovan, *Teologia iubirii, vol. II. În Hristos și în Biserică: Adevărul și frumusețea căsătoriei*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 1996, p. 236-237

⁷ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Ortodoxie și românism*, București, Editura Albatros, 1998, p. 58.

⁸ Paul Evdokimov, *Taina Iubirii. Sfințenia unirii conjugale în lumina Tradiției ortodoxe*, traducere de Gabriela Moldoveanu, Editura Sophia, București, 2016, p. 147.

așa, oglindit în ei; El imprimă în ei propriile Sale trăsături și caracterul indelebil al iubirii Sale. Căsătoria este icoana iubirii lui Dumnezeu față de noi. Într-adevăr, Dumnezeu este de asemenea și comuniune: cele trei Persoane – Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt – existând din veșnicie într-o unitate perfectă. Și chiar aceasta este taina căsătoriei: Dumnezeu face din doi soți o singură făptură”⁹.

Căsătoria trebuie înțeleasă mai întâi ca un mijloc care face ca legătura dintre bărbat și femeie să fie cu adevărat o legătură deplină, după chipul comuniunii supreme a Sfintei Treimi. În cadrul familiei creștine, soții alcătuiesc o unitate împreună cu Dumnezeu, așa cum arată Părintele Alexander Schmemmann: „Într-o căsătorie creștină, de fapt, cei căsătoriți sunt trei; și loialitatea celor doi față de cel de al treilea, care este Dumnezeu, îi păstrează pe cei doi într-o unitate activă între ei, și cu Dumnezeu”¹⁰. „Treimea familială” este compusă din : soț – soție și Dumnezeu.

Temelie și condiție a familiei, iubirea este în același timp și un scop al acesteia. Pentru Părintele

Ilie Moldovan, „căsătoria creștină constituie principalul mijloc de descoperire a planului de iubire pe care Dumnezeu îl face cunoscut lumii”¹¹. Prin iubire soțul și soția se angajează în refacerea unității primordiale a omului. Legătura dintre iubirea divină intratrinitară și iubirea din cadrul familiei creștine rezultă din însăși caracterul de Taină al Căsătoriei, care nu este altceva decât „un eveniment ce manifestă și împlinește adevărul și viața Bisericii, o realitate transfigurând natura fragmentată și preschimbând-o într-o imagine a comuniunii treimice”¹². Iubirea este sentimentul firesc al celor doi soți, o realitate cu caracter de angajament pentru o cale comună în viață, dar și un dar divin primit printr-o Sfântă Taină. Iubirea din cadrul familiei trebuie cultivată și susținută printr-un efort neîncetat. Ea presupune delicatețe, responsabilitate și respect și prin ea fiecare iese în întâmpinarea celuilalt. Relația dintre cei doi soți, astfel înțeleasă și cultivată, poate să devină o icoană a iubirii trinitare.

Așadar, sensul iubirii nu se află în statica rânduielii vieții, ci în dinamica vieții, în crearea unei alte vieți. După chipul iubirii lui Dumnezeu, iubirea umană se străduiește să „inventeze” un obiect asupra căruia să se reverse. Copilul ivit din comuniunea conjugală prelungește și reafirmă unitatea deja formată. Iubirea se revarsă peste reflexul ei în lume și zămislește copilul. Și când copilul este născut, femeia nu-și mai amintește suferința prin care a trecut și un nou chip este chemat să devină icoană a lui Dumnezeu¹³. Prin aceasta treimea rămâne nezdruincată și este alcătuită, într-o nouă formă: Dumnezeu – părinții și copiii.

⁹ Paul Evdokimov, *Viața spirituală în cetate*, traducere din limba franceză Măriuca și Adrian Alexandrescu, Nemira, București, 2010, p. 118-119.

¹⁰ Alexander Schmemmann, *Pentru viața lumii – Sacramentele și Ortodoxia*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001, p. 111.

¹¹ Pr. Ilie Moldovan, *Teologia iubirii*, vol. I. În Hristos și în Biserică: Iubirea, Taina Căsătoriei, p. 11.

¹² Christos Yannaras, *Libertatea moralei*, București, Editura Anastasia, 2002, p. 164.

¹³ Paul Evdokimov, *Taina Iubirii. Sfințenia unirii conjugale în lumina Tradiției ortodoxe*, p. 158.

PROT. DR. IOAN BUDE, FIRESFUL PUTERII DIVINE A MÂNTUITORULUI IISUS HRISTOS ÎN SĂVÂRȘIREA MINUNILOR

Preot. prof. univ. dr. Sorin Cosma

Prezentarea cartii este editată în format de buzunar (14 / 10 cm), fiind tipărită cu caractere mai mari (de 14 pt) întrucât, vizând un obiectiv misionar, este destinată cu precădere „celor osteniți și împovărați din azile și așezăminte de bătrâni”, spre a putea fi citită și înțeleasă cu mai mare ușurință și cu mai mult folos duhovnicesc de către aceștia.

Studiul de față pune în evidență faptele minunate săvârșite cu iubire milostivă de Mântuitorul, în scopul iertării și vindecării păcatelor și suferințelor omenești, spre a vesti marea împăcare a lui Dumnezeu cu omul și cu întreaga Sa creație (Rm 8, 19-22).

În acest sens, în partea I-a (A) se face o prezentare sintetică a documentelor de inspirație divină referitoare la istoricitatea și activitatea Mântuitorului redată în Sfintele Evanghelii, spre a ni se înfățișa lucrarea mântuitoare a Domnului Hristos fundamentată pe săvârșirea minunilor: „...orbii văd, șchiopii umblă, leproșii se curățesc, surzii aud, morții înviază și săracilor li se bine vestește” (Mt 11, 5).

În partea a II-a (B) accentul se pune pe lista sinoptică precum și pe tradiția ioaneică despre minunile Domnului, fiind abordate și sursele comune „Quelle” și „Logia”.

Partea a III-a (C) vine cu o serie de precizări complementare privind numărul minunilor, circumstanțele săvârșirii lor, excepțiile, deosebirile de nuanță dintre ele, cele săvârșite de Domnul asupra Persoanei proprii, dar și cele săvârșite de El în mod indirect, prin „mandatarea” în acest sens a Apostolilor și a celorlalți ucenici ai Săi (Mt 10, 1. 8; Mc 6, 7. 13; Lc 9, 16; 10, 1-17).

Partea a IV-a (D) oferă răspunsurile la întrebările, de genul: „De ce a făcut Iisus minuni?”. Sau: „De ce atâtea minuni?... Autorul prezintă

fireasca motivație, detaliind semnificația, necesitatea, „limbajul” și utilitatea minunilor în viața copleșită de suferințe, necazuri și moarte a omenirii. Astfel, prin acest limbaj direct și universal accesibil, lumea a putut cunoaște dumnezeirea lui Iisus menită să restabilească firescul chip al lui Dumnezeu în viața omului și a relației cu creația lui Dumnezeu.

Concluziile studiului prezintă certitudinea că minunile lui Iisus nu au încetat, fiindcă El este cu noi până la sfârșitul veacurilor (Mt 28, 20). Astfel, Sfintele Taine și Ierurgii ale Bisericii nu exclud minunile, ci le asimilează în acțiunea „Dumnezeiescului har care pe cele de lipsă le împlinește, pe cele slabe le întărește și pe cele neputincioase le vindecă”.

Pe de altă parte, prin puterea harului primit de la Hristos, aceleași minuni au fost săvârșite de către Sfinții Apostoli în activitatea misionară desfășurată de ei până la marginile pământului, după cum evidențiază aceasta Sfântul Apostol Pavel: „... Căci nu voi cuteza să vorbesc ceva din cele ce n-a lucrat Hristos prin mine spre aducerea la ascultare a neamurilor, cu cuvântul și cu fapta, cu puterea semnelor și a minunilor, cu puterea Duhului lui Dumnezeu, așa încât de la Ierusalim până în Iliric, am propovăduit pretutindeni Evanghelia lui Hristos” (Rm 15, 18-19; vezi și FA 2, 43; 4, 30; 5, 12).

În altă ordine de idei, aprofundând firescul puterii divine a Mântuitorului în săvârșirea minunilor, prezentul studiu se constituie ca un argument temeinic documentat spre a pune în valoare divinitatea lui Iisus față de spiritul rațiunii istorico-critice, care a negat faptul că Iisus a făcut minuni, și ca urmare, s-a susținut eronat demitologizarea Evangheliei...

SFÂNTĂ PARASCHEVA

Prea Sfântă Parascheva, veghează și ajută !...
De ani, sute de ani, ne ocrotești de Sus -
Trăim ciudate vremuri - Să spun?... Ce e de spus?!...

Simt cum dreptatea-n lume... e surdă și e mută.

Bătrânul Iași îți este locaș pentru odihnă ,
Și-n Sfântă Catedrală, sfințenie clădești -
Îți mulțumim, prea Sfântă, mereu ne ocrotești,
De-aici, din rece raclă... de Sus...din lumi cu tihnă.

Să-ți fie veșnicia cu pace și lumină
Și... din lumina ta, să zămislești altar,
Să simtă neamul tot, cum dăruiești cu har,
Speranță și credință și dragoste divină.

Putere dă-ne-n suflet și mintea luminează -
Ajută-ne ca răul să-l preschimbăm în bine -
Cu lumânări aprinse, mă-nchin, mă rog, la tine...

Prea Sfântă Parascheva , ajută și veghează.

TEONA SCOPOS

SICOMORUL

Părintelui dr. Ionel Popescu
Vicar eparhial

Ani îndelungi m-a bântuit un dor
suprafiresc. Mă bântuie și-acum.
Dor greu de Țara Sfântă, de Tabor,
de Iebus, Nazaret, Capernaum.
La fiecare Praznic, preste an,
La fiecare zvon de Sărbători,
porneam, în dulci vedenii, spre Iordan
prin crânguri de măslini și sicomori.

Oare de ce-n ființă n-am ajuns
pe-acel tărâm preabinecuvântat?
Mă-ntreb, dar nu găsesc niciun răspuns.
Am fost prea păcătos, prea întinat?
Am fost de slava lumii subjugat?
Am fost delăsător și nu-ndeajuns
de doritor? Sau El nu m-a chemat?

I-am zis: Ca pe un scrib, ca pe-un peveț,
auzi-mă! Ascultă glasul meu!
Tu slava umilinței mă înveți.
Trimite-mi doar un semn. Căci mare preț
am pus pe mila Domnului mereu.

Nădărduiam s-audă? Cine-s eu,
în timpul și în spațiul nesfârșit,
să mă ia-n seamă Însuși Dumnezeu?
Sunt rău, și păcătos, și prihănit.
Iar duhul meu e turbure și greu...
Zadarnic mai râvnesc ce-am tot râvnit.

Așa gândeam. Confuz și rătăcit,
uitând c-avem divin Arhiereu!
Și iată, astă noapte, mi-a sosit,
prin sârgul unui înger din zenit,
un semn iconic, clar, adevărit:
El, sicomorul, „dudul lui Zaheu”.

Am înviat din morți. Sunt fericit.
Ce viu și ce concret e Dumnezeu!

EUGEN DORCESCU

MITROPOLIA BANATULUI, LA MOMENT ANIVERSAR

În perioada 10-11 octombrie a.c., s-a desfășurat la Timișoara simpozionul cu participare internațională *Istorie, cultură și spiritualitate în Banat*, dedicat celor 75 de ani de la reînființarea Mitropoliei Banatului.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, întâlnirea a debutat cu slujba de pomenire a ctitorilor și binefăcătorilor Mitropoliei Banatului și a celor doi mitropoliți, Vasile Lazarescu și Nicolae Corneanu, oficiată de Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, împreună cu un sobor de preoți și diaconi, în biserica monument istoric „Învierea Domnului”, din incinta Centrului eparhial.

Deschiderea simpozionului a avut loc în sala de festivități a Centrului eparhial, unde Chiriarhul Banatului a rostit un cuvânt de

întâmpinare adresat participanților și a făcut o incursiune în istoria Bisericii Ortodoxe din

Banat, cu referire specială la viața și slujirea Sfântului Ierarh Iosif cel nou de la Partoș, precum și a mitropoliților Vasile Lazarescu și Nicolae Corneanu.

După cuvântul Părintelui Mitropolit, au fost prezentate în plen comunicările acad. Dan Dubină, președintele filialei Timișoara a Academiei Române și acad. Păun Ion Otiman, președintele de onoare al filialei locale a Academiei Române. Domnul academician Dan Dubină a expus sintetic istoria tumultuoasă a Banatului timișan, iar domnul academician Păun Ion Otiman a evocat personalitatea mitropoliților Vasile Lazarescu, Nicolae Corneanu și a Înaltpreasfințitul Ioan Selejan. În continuare, a fost prezentat mesajul domnului academician Mircea Dumitru, vice-președintele

Academiei Române, care din motive bine întemeiate nu a putut participa la această manifestare științifică.

A urmat vizionarea documentarului *Ortodoxia românească din Banat de-a lungul vremii – 75 de ani de la reînființarea Mitropoliei Banatului*, film realizat de pr. dr. Ionel Popescu- scenariul și de regizorul Victor Popa – regia și montajul. În cadrul evenimentului, studenții teologi dirijați de pr. drd. Laurian Popa au intonat imne și cântări bisericești.

Simpozionul a continuat la sediul filialei Academiei Române din Timișoara, unde au

avut loc comunicări pe secțiuni: *Mitropolia Banatului la moment aniversar, Rugăciune și Teologie și Istorie Ecleziastică Bănățeană*. Comunicările au fost susținute de profesori universitari, teologi și laici, istorici, cercetători, oameni de cultură din Timișoara, Arad, Sibiu, Cluj-Napoca, Iași, Craiova, Vârșet (Serbia) și Canada. Toate comunicările vor fi publicate în volumul consacrat acestei istorice manifestări a Mitropoliei Banatului.

Organizatorii evenimentului sunt Mitropolia Banatului, filiala Timișoara a Academiei Române și Asociația cultural-filantropică „Ioan Oprea” din Timișoara cu sprijinul Consiliului Județean Timiș.

TINERII PARTICIPANȚI LA CONCURSUL NAȚIONAL CATEHETIC AU FOST PREMIAȚI

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, în cadrul programului catehetic „Hristos împărtășit copiilor” s-a desfășurat a doua parte a Concursului Național Catehetic „Rugăciunea în viața mea” al Patriarhiei Române din județul Timiș, tematica fiind în acord cu tematica anului 2022 declarat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca „An omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „An comemorativ al sfinților isihasți Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”.

Concursul s-a desfășurat în perioada iunie-septembrie 2022 prin implicarea părintelui consilier eparhial Nichifor Tănase, cu participarea preoților, a referenților catehetici, a coordonatorilor și a tinerilor din cuprinsul Arhiepiscopiei Timișoarei, fiind organizat de către Protopopiatul Timișoara II și cofinanțat de către Consiliul Județean Timiș.

În acest an Concursul Național Catehetic a fost organizat pe trei secțiuni: realizarea unui colț de rugăciune, compunere/eseu despre experiența rugăciunii, memorarea și cântarea sau rostirea unei rugăciuni și a reunit un număr de 99 tineri. Festivitatea de premiere a avut loc în data de 29 septembrie a.c. în cadrul Liceului Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” din Timișoara, fiind acordate premii în bani, cărți și diplome de participare. În cuvântul de deschidere părintele Cristian Tomescu, referentul catehetic al Centrului eparhial, a mulțumit tuturor celor implicați în desfășurarea concursului. A urmat un cuvânt de felicitare și mulțumire din partea părintelui Cristian Păiș, protopopul Protopopiatului Timișoara II, care a transmis binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, după care a mulțumit tuturor celor implicați, precum și Consiliului Județean Timiș, reprezentat prin domnul Laurențiu Moldovan, pentru finanțarea acestui proiect. A urmat un cuvânt din partea doamnei Adela Panait, directorul Liceul Teologic Ortodox „Sf. Antim Ivireanul”, gazda evenimentului, urmat de o alocuție susținută de către pr. prof. Marius Ioana de la Facultatea de Teologie din Timișoara, care a apreciat eforturile din ultima vreme a preoților, a referenților catehetici și toate activitățile care se desfășoară la parohii în vederea formării religios-morale a tinerilor. S-a trecut la premiarea grupurilor catehetice din cadrul parohiilor, a tinerilor participanți, a îndrumătorilor, apoi a urmat o masă oferită de către organizatori, evenimentul încheindu-se cu rugăciunea cuvenită.

DESCHIDERA NOULUI AN UNIVERSITAR LA FACULTATEA DE TEOLOGIE DIN TIMIȘOARA

Începutul anului universitar a fost marcat luni, 3 octombrie, la noul sediu al Facultății de Teologie, str. Oituz, printr-o festivitate de deschidere, la care au participat Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, părinții profesori, cadre universitare și studenții. Cu acest prilej a fost

sfințită și noua capelă, unde studenții participă la sfintele slujbe și fac, totodată, practică liturgică.

Capela a fost înzestrată cu iconostas, prin contribuția profesorilor, a studenților, a unor credincioși, precum și a unor parohii din eparhia noastră. Lăcașul de cult a fost împodobit cu icoane,

vitralii și au fost aduse obiecte, cărți de cult și veșminte. Pentru organizarea și dotarea capelei, un rol deosebit de important l-a avut Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, cu a cărui binecuvântare s-a realizat această lucrare.

Slujba de sfințire a capelei a fost săvârșită de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan, împreună cu părinții profesori, ierom. dr. Rafael Povîrnaru și Daniel Enea. Răspunsurile liturgice au fost date de către corul Facultății de Teologie, dirijat de pr. lect. drd. Laurian Popa.

Apoi, au fost rostite alocuțiuni specifice momentului de către pr. Conf. Dr. Constantin Jinga, coordonatorul colectivului de Teologie ortodoxă, Prof. dr. Dana Percec, prorectorul Universității de Vest și Conf. Univ. dr. habil. Loredana Pungă, decanul Facultății de Litere, Istorie și Teologie.

După acest moment, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan a rostit un cuvânt arhieresc, privind noua capelă și începutul noului an universitar. Înaltpreasfinția Sa i-a îndemnat pe tinerii studenți teologi să se preocupe pe lângă studiu și de rugăciune. Părintele Mitropolit a precizat, de asemenea, că în trecut clădirea Facultății de Teologie a aparținut

garnizoanei militare din Timișoara, iar acum prin lucrarea lui Dumnezeu devine o cetate a teologiei și a păcii.

Chiriarul Banatului a insistat asupra misiunii studenților teologi de a aprofunda studiul limbilor clasice, greaca și latina, precum și studiului limbii ebraice, pentru o înțelegerea corectă și autentică a Sfintei Scripturi. În acest context, Înaltpreasfinția Sa a dăruit Facultății de Teologie dicționarul patristic grec englez, G.W.H. Lampe, dicționarul latin Oxford, dicționarul grec-englez, Liddle-Scott, dicționarul grec Brill, Noul Testament în limba greacă și latină, precum și mai multe volume din opera teologică a profesorului Georges Florovsky. La sfârșitul festivității de deschidere, studenții anului I s-au întâlnit cu părinții profesori și cu pr. lect. dr. Daniel Enea, coordonatorul de an.

Catedra de teologie ortodoxă din cadrul Universității de Vest din Timișoara a luat ființă în temeiul Convenției nr. 2669 din 25 martie 1993, încheiată între Arhiepiscopia Timișoarei și rectoratul Universității de Vest.

CONGRESUL NAȚIONAL CATHETIC „HRISTOS ÎMPĂRTĂȘIT COPILOR”, EDIȚIA A 15-A

În perioada 5-7 octombrie 2022, la Centrul social-pastoral „Sfânta Cruce” de la Mănăstirea Caraiman (jud. Prahova), a avut loc cea de-a XV-a ediție a Congresului Național-Catehetic „Hristos împărtășit copiilor”, dedicat misiunii de catehizare a copiilor și tinerilor din Patriarhia Română.

La lucrările acestuia au participat responsabilii birourilor de catehizare a tinerilor de la nivelul fiecărei eparhii, reprezentanți ai Ministerului

Educației, cadre didactice din mediul academic specializate în relaționarea cu tinerii și, în premieră, delegați ai asociațiilor de tineret care activează la nivel eparhial, prezență ce a oferit multă bucurie manifestării și care a dinamizat atmosfera lucrărilor. În cadrul Congresului s-a subliniat nevoia unei intensificări a activității catehetice în țară, având în vedere că din 17.000 de parohii existente la nivel național, doar 10% din acestea desfășoară activități de tip catehetic. Totodată, acolo unde există activități

catehetice, nu trebuie minimalizată importanța de a le face cunoscute publicului larg. Nu este suficient să se facă, ci este nevoie ca ele să fie aduse și la cunoștința celor din afara Bisericii. Pr. Florin Marica a arătat că prin programul Alege școala se caută în primul rând apropierea copiilor de Biserică ca, mai apoi, aceștia să fie direcționați spre școală. Scopul programului „Hristos împărtășit copiilor” este sădirea în sufletul copiilor a învățăturilor creștine ortodoxe. Una din probleme cu care se confruntă tânăra generație este dependența de tehnologie. Mediile digitale duc la izolarea copilului ceea ce are ca rezultat pierderea motivației, anxietatea tot mai crescută, etc. Astfel activitățile catehetice precum și celelalte activități adresate tinerilor au rolul de a-i păstra în comuniune, de a-i scoate din izolarea provocată de folosirea irațională a tehnologiei și de a sădi înlăuntrul lor motivația. O altă provocare cu care se confruntă Biserica este schimbarea de paradigmă care s-a produs începând cu 2007 când românii au avut acces la libera circulație. Aceasta a dus la un exod masiv al părinților în țările europene pentru oportunități mai bune de muncă, iar copii rămași singuri acasă să fie crescuți de bunici sau alte rude au trăit adevărate drame cu repercursiuni nefaste pe termen lung. Dacă în trecut proiectele catehetice aveau mai mult un rol informativ, astăzi ele au depășit acel stadiu, fiind focusate pe anumite comunități cu nevoi specifice, transformându-se astfel în activități reale. De altfel aceste activități catehetice trebuie să răspundă unor nevoi reale, să fie constante și să fie făcute cu competență. Pr. Mihai Pavel a mai vorbit despre folosirea cadrului strategic în organizarea activităților catehetice. Un instrument în acest sens este hub-ul educațional care urmează să fie lansat și anume Cateheză ortodoxă.ro care face parte din cadrul strategiei Biroului pentru cateheză parohială și lucrul cu tinerii. Acest hub este structurat pe cinci direcții strategice și se va adresa în primul rând preoților, dar va fi util și pentru credincioși, facilitând accesul la găsirea unor subiecte de interes. În cadrul acestui Congres s-a

mai evidențiat starea actuală a tinerilor de astăzi din România pentru a putea veni în întâmpinarea lor cu soluții concrete. Este evident că trăim într-o epocă a nihilismului, marcată de o acută lipsă de sens în rândul tinerelor generații iar în conextul acestei paradigme a societății moderne s-a încercat o radiografie de actualitate în care să se vadă care sunt nevoile duhovnicești ale tinerilor, ce putem oferi noi tinerilor de azi, cum îi vedem noi pe tinerii de azi și cum se văd ei înșiși și care sunt niște lucruri urgente pe care le putem face pentru a impacta în mod pozitiv viața tinerilor. În acest sens s-a desfășurat și o sesiune de lucru pe grupe în care participanții au fost împărțiți în tineri și formatori tocmai pentru a se oferi o abordare actuală a acestor probleme dintr-o dublă perspectivă. Arhiepiscopia Timișoarei a fost reprezentată la ediția de anul acesta de către Pr. Nichifor Tănase, consilier învățământ Arhiepiscopia Timișoarei, drd. Cătălin Moiescu din partea ASCOR Timișoara, teologul masterand Teodor Geția din partea grupului catehetic și a centrului de tineret de la Parohia Timișoara-Elisabetin și studentul Patrick-Eugen Purcar din cadrul centrului catehetic al Parohiei Șag, Protopopiatul Timișoara 1. În cadrul congresului a fost lansată și Revista taberei de creație „Icoana în suflet de copil”, ediția a 7-a, august-septembrie 2022, un proiect cofinanțat de către Consiliul Județean Timiș prin Agenda Culturală 2022.

ÎNTÂLNIRE DE CERC PASTORAL-MISIONAR ÎN PAROHIA BOLDUR

În duminica a XIX-a după Rusalii, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan a avut loc o întâlnire a

cercului pastoral-misionar Lugoj, în parohia Boldur. Întâlnirea a debutat cu oficierea Vecerniei

în biserica parohială, în prezența autorităților locale și a multor credincioși.

Soborul slujitor a fost format din preotul paroh, Andi Valeriu Pop, părintele Ciucure Nicolae de la parohia „Învierea Domnului” din Lugoj, părintele Traian Birăescu de la parohia „Sfântul Iosif cel Nou de la Partoș” din Lugoj și diaconul Daniel Andriescu de la parohia „Învierea Domnului” din Lugoj, care a susținut și cateheza, Despre Isihasm,

Sfinții Isihaști, un referat ce a evidențiat mișcarea isihastă și exponenții ei, în decursul timpului, cu referiri la viața și activitatea sfinților Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț.

Părintele protopop Ionuț Furdean a făcut apel la intensificarea rugăciunii, ca răspuns la multele frământări actuale ale lumii, dar și ca mijloc de liniștire și împăcare cu Dumnezeu, iar părintele paroh Andi-Valeriu Pop a mulțumit tuturor celor prezenți pentru împreună rugăciune. De asemenea, a adresat și un cuvânt de apreciere celor implicați în lucrările pentru înfrumusețarea exteriorului bisericii.

Seara s-a încheiat cu discutarea unor probleme administrative, părintele protopop a evidențiat că toate întâlnirile de cerc pastoral misionar din anul acesta au decurs conform îndrumărilor stabilite și aprobate de către Centrul Eparhial, iar acest cerc pastoral a încheiat seria celor cinci întâlniri avute. Parohia Boldur are ca și hram „Nașterea Maicii Domnului”, având arondate un număr de 181 de familii cu 535 de credincioși.

CERCURI PASTORAL-MISIONARE ȘI CATEHEZĂ DEMONSTRATIVĂ ÎN PROTOPOPIATUL FĂGET

În luna octombrie au avut loc ultimele trei întruniri pastoral – misionare din Protopopiatul Făget: 2 octombrie la Bethausen, 9 octombrie la Tomești sat, iar în 16 octombrie la Surducul Mic. Ele au reprezentat momente de înălțare duhovnicească, atât pentru preoții protopopiatului, cât și pentru credincioșii care au participat.

Fiecare cerc pastoral a debutat cu slujba Sfântului Maslu, la care au participat câte 12 preoți.

Apoi, un preot desemnat a susținut câte o cateheză bine pregătită ce a atins tema rugăciunii inimii și a părinților isihaști: Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie Velicovschi. Astfel, preoții Dragan Simonescu la Bethausen, Alexandru Gana la Tomești și Veniamin Pârmoni la Surduc au înălțat inimile ascultătorilor provocându-i la rugăciune neîncetată și punând la sufletul lor exemplul Sfinților isihaști. Protopopul Dorin Covaci a transmis apoi binecuvântarea Părintelui Mitropolit Ioan și a mulțumit preoților parohi și credincioșilor pentru buna primire și atmosfera deosebită din fiecare parohie. Cercurile misionare s-au încheiat cu o discuție dintre preoți pe teme actuale și provocări ale pastorației din zilele noastre.

Aceste întâlniri au avut un ecou deosebit în rândurile credincioșilor și a preoților, reprezentând o bună ocazie de a se ruga împreună și a discuta aspecte duhovnicești actuale.

De asemenea, în ziua de 18 octombrie, la Școala cu clasele I-VIII din parohia Răchita din protopopiatul

Făget, a avut loc o cateheză demonstrativă la care au participat 18 copii și 11 preoți. Tema catehezei a fost Pilda semănătorului, iar ea a fost susținută de către preotul paroh Dacian David și profesorul de religie Leon – Demetrius Căliman.

Încă de la început, preoții participanți au fost plăcut impresionați de condițiile deosebite în care învață elevii. Apoi, colaborarea dintre profesor și preot la susținerea catehezei a fost una fericită, metodele de predare alternând de la cele clasice la cele moderne. A fost proiectat un scurt film în

acord cu tema catehezei. Copiii au fost provocați la lectură și discuții, iar consolidarea cunoștințelor s-a realizat prin completarea unui rebus și a unor fișe de lucru.

Cateheza demonstrativă a fost una reușită, fiind pentru preoții participanți un imbold de a aplica în parohiile lor experiența câștigată. Ciclul de cateheze demonstrative lunare se desfășoară în protopopiat sub îndrumarea Sectorului catehetic din Arhiepiscopia Timișoarei.

DESCHIDERA SERIEI DE CONFERINȚE „ACTA LITURGICA, HISTORIA ET DIVINUM VERBUM”

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, duminică 16 octombrie a.c., la Paraclisul Mitropolitan Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan și Sfântul Apostol și Evanghelist Luca, îndată după încheierea Sfintei Liturghii a avut loc conferința cu tema Preotul, “inima” rugătoare a comunității parohiale. Aspecte liturgice și duhovnicești privind rugăciunea în viața preotului, în context misionar actual, susținută de către Pr. Conf. Dr. Lucian Petroaia, director al Departamentului Teologie al Facultății de Istorie, Filosofie și Teologie din cadrul Universității Dunărea de Jos din Galați și cadru asociat al Facultății de Teologie “Iustinian Patriarhul” din București.

Evenimentul marchează debutul conferințelor organizate sub egida Acta liturgica, historia et divinum verbum, proiect inițiat de către Ierom. Lect. Dr. Rafael Povîrnaru și Conf. Univ. Dr. Remus Feraru, cadre didactice ale teologiei timișorene. Puțini sunt cei care cunosc în detaliu viața preotului, în etapele și sub toate aspectele ei: ucenicia din școlile teologice, “loteria căsătoriei”, trăirile incandescente de la primirea harului Preoției, tainica experiență liturgică de la Altar, dificultățile pastorației și misiunii în parohie, ispitele din familia personală, chemările și îndatoririle continue și de toate felurile. Ca persoană extrem de socială, de vizibilă și de expusă, preotul a devenit tot mai mult un subiect de analiză, de dispută chiar. Primul obiectiv al temei prezentate de pr. conf. dr. Lucian Petroaia este prezentarea reconfigurativă a chipului preotului, într-un timp cu multe atitudini

anticlericale și antieclesiale, pe care și instituția Bisericii și corpul preoțesc și cinul monahal le resimt uneori, venind din partea opiniei publice. Motivelor acestor atitudini, întemeiate sau nu, li se lasă prea puțin timp și spațiu pentru analize mai echilibrate.

În contextul *Anului omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului*, al doilea obiectiv al conferinței a fost acela de a atrage luarea-aminte asupra menirii esențiale a preotului, aceea de rugător, pentru fiecare creștin din enorie, pentru comunitatea pe care o păstorește și pentru sine. Rugăciunea preotului poartă în sine puterea Preoției Mântuitorului Hristos, care pulsează dinspre el, liturgul, spre fiecare suflet. Din acest motiv, viața preotului rugător devine polarizatoare,

ca o «inimă» ce bate pentru toți. Prin excelență, preotul este «rugătorul» și «dascălul de rugăciune» pentru întreaga comunitate pe care o păstorește. De la Altarul la care liturghisește și din inima sa,

preotul cheamă poporul la rugăciune, particulară și comunitară, de slavă – mulțumire – cerere, pentru cei vii și pentru cei adormiți.

CONFERINȚA „RUGĂCIUNEA ÎN VIAȚA BISERICII ȘI A CREDINCIOȘILOR EI”

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, duminică 23

octombrie a.c., la Paraclisul Mitropolitan Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan și Sfântul Apostol și Evanghelist Luca, după încheierea Sfintei Liturghii a avut loc conferința cu tema Rugăciunea în viața Bisericii și a credincioșilor ei, susținută de către Pr. Conf. Univ. Dr. Lucian Farcașiu, cadru didactic al Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad.

În cuprinsul conferinței a fost definită rugăciunea, fiind mai apoi făcute mai multe referințe la această temă, așa cum se reflectă ea în paginile Sfintei Scripturi. În continuare au fost analizate chipurile rugăciunii: rugăciunea corporală sau vocală, rugăciunea cu mintea, rugăciunea minții coborâtă în inimă și contemplația, fiind accentuată necesitatea pregătirii sufletești și trupești pentru actul rugăciunii. S-a continuat cu prezentarea roadelor rugăciunii în învățăturile Sfinților Păinți și a unor mari duhovnici din spiritualitatea ortodoxă. Ulterior au fost făcute referiri la bolboroseală ca deviație de la rugăciunea adevărată. De asemenea, au fost prezentate mijloacele prin care se poate ajunge la rugăciunea adevărată, fiind subliniate în acest sens: pregătirea mai dinainte a rugăciunii, atenția la cuvintele rugăciunii, meditația și vegherea duhovnicească. În partea a doua a conferinței au fost menționate locurile de rugăciune ale creștinului: Biserica și casa credinciosului, precum și participarea trupului la actul rugăciunii prin: statul în picioare, ridicarea mâinilor sau a privirii către cer, rugăciunea în genunchi, închinăciunile și metaniile, precum și săvârșirea rugăciunii cu fața către Răsărit. În continuare au fost oferite mai multe sfaturi practice pentru a ajunge la o rugăciune cu folos. Astfel, au fost făcute mențiuni cu privire la alegerea locului de rugăciune și la amenajarea lui, la răstimpurile potrivite pentru rugăciune, pravila de rugăciune, atenția la lupta cu gândurile. La sfârșitul conferinței au fost puse în lumină câteva sfaturi finale, fiind subliniată necesitatea atenției la rugăciune, precum și asumarea ei în viața creștinului cu toată responsabilitatea.

Manifestarea se înscrie în seria de evenimente organizate de către Teologia timișoreană sub egida Acta liturgica, historia et divinum verbum.

PĂRINTELE IOAN MIHOC A CONFERENȚIAT LA PARACLISUL MITROPOLITAN DIN TIMIȘOARA

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, luni 24 octombrie a.c., la Paraclisul Mitropolitan Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan și Sfântul Apostol și Evanghelist Luca a avut loc conferința cu tema „Ținând cu putere cuvântul vieții” (Filipeni 2,12-16), susținută de către Pr. Lect. Univ. Dr. Ioan Mihoc de la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din Timișoara, eveniment încadrat în seria Acta liturgica, historia et divinum verbum.

Conferința s-a concentrat pe tâlcuirea pericopei din Epistola către Filipeni cap. 2, versetele 12-16,

o pericopă care are valoare de exortatie concluzivă pentru întreaga secțiune începută în 1,27. Sfântul Apostol Pavel evidențiază faptul că mântuirea se realizează în mod sinergetic, prin conlucrarea credincioșilor cu harul dumnezeiesc, trăind o viață autentică în conformitate cu ceea ce ei sunt în realitate: fii ai lui Dumnezeu care viețuiesc în curăție, sfințenie și având iubire unii față de alții (2,12-15). Îndemnul său arată că toți membrii Bisericii, deopotrivă clerici și laici, au datoria să lucreze, în ascultare pentru mântuirea lor și a comunității lor și astfel să fie „ca niște luminători în lume” (2,15; Mt 5,14-16), influențând evanghelic societatea necreștină în care își duc existența. În lumina background-ului iudaic al gândirii pauline din 2,15-17, imaginea despre filipeni ca „lumini” și „preoți” pentru lume comportă o evidentă împuternicire misionară. Filipenii slujesc ca „preoți” pentru lume prin faptul că „țin cu putere (ca pe o torță) cuvântul vieții” (2,16), ceea ce înseamnă că ei își modelează viața după preceptele Evangheliei și devin ei înșiși modele demne de urmat, după cum subliniază contextul următor acestei pericope (2,17-30: Pavel însuși, Timotei și Epafrodit).

CATEHEZĂ DEDICATĂ RUGĂCIUNII, LA GĂTAIA

Miercuri, 19 octombrie, cu începere de la Morele 11,00, a fost susținută o cateheză elevilor clasei a V-a A, de la Liceul Teoretic Gătaia.

Noua lecție de Religie a fost pregătită și susținută de către părintele Călin Negrea, parohul bisericii cu hramul „Învierea Domnului”, din orașul Gătaia. Subiectul propriu-zis al catehezei, l-a reprezentat semnificația Anului Omagial și Comemorativ în Patriarhia Română. Pentru a ilustra noile cunoștințe, preotul catehet s-a folosit de câteva volume, dar și de metode didactice folosite la disciplina Religie: munca în comun și realizarea unui puzzle, completarea unui rebus cu noile cunoștințe.

Părintele Călin Negrea a folosit trei căi de

comunicare, în predarea conținutului catehezei: învățarea prin descoperire, în care elevii au indicat atributele lui Dumnezeu și minunile Mântuitorului, prezentarea cronologică a rugăciunii așa cum ea apare în paginile Sfintei Scripturi și în cugetările Sfinților Părinți și utilizarea planșei didactice.

În partea a doua a catehezei au fost prezentate medalioanele sfinților isihăști comemorați în mod deosebit anul acesta.

Au participat la această cateheză părintele

Ciprian Boșca, protopopul Detei, prof. Nicoleta Bărădeanu, profesor de religie la Liceul Teoretic Gătaia, preoții Sebastian Andrei Petrescu (parohia Pădureni) și Valentin Bugariu (parohia Birda).

REVISTA DE CULTURĂ ȘI RELIGIE RURALĂ „ARHANGHELUL” OMĂGIATĂ LA U. Z. P., FILIALA TIMIȘOARA

2022, 277 p (în coordonarea preotului dr. Valentin Bugariu).

Întâlnirea membrilor Uniunii Ziariștilor Profesioniști, filiala Timișoara din 10 octombrie, având ca moderator pe dl. Dumitru Buțoi și-a propus o analiză a acestui volum în comunicarea „Revista «Arhanghelul» din Birda – zece ani de la apariție” pregătită de prof. Gheorghe Lungu, redactorul șef al revistei „Foaia Săcoșană”.

Anul acesta, revista trimestrială de cultură și religie rurală „Arhanghelul” a împlinit 10 ani de apariție neîntreruptă. Pentru a evidenția acest lucru, Asociația „Arhanghelul” prin parohia Birda și filia Sângeorge din județul Timiș, a organizat lansarea unui volum intitulat „Arhanghelul” din Birda. 10 ani în slujba comunității parohiale, Editura Sitech, Craiova,

Prezent la această aniversare, Părintele Valentin Bugariu a prezentat etapele făuririi acestei publicații sătești, a celorlalte publicații care au apărut alături de revista „Arhanghelul” de-a lungul timpului: cărți de popularizare, broșuri, calendare, pliante, ediții îngrijite și volume de autor.

Membrii Uniunii Ziariștilor din Banat au urat revistei, redactorilor și colaboratorilor ani teferi în slujba culturii românești din Banat.

CONFERINȚĂ DESPRE VOCAȚIA AUTENTICĂ A CREȘTINULUI

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, joi 27 octombrie a.c., la Paraclisul Mitropolitan Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan și Sfântul Apostol și Evanghelist

Luca a avut loc conferința cu tema „Străin sunt eu pe pământ” (Ps. 118, 19): reflecții despre vocația autentică a creștinului, susținută de către Conf. Univ. Dr. Daniel Lemeni, membru al colectivului Teologie de la Timișoara.

CONFERINȚA „DOGMĂ ȘI VIAȚĂ”

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, duminică 30 octombrie a.c., la Paraclisul Mitropolitan Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan și Sfântul Apostol și Evanghelist Luca, după încheierea Sfintei

Liturghii a avut loc conferința cu tema Dogmă și viață, susținută de către Pr. Prof. Univ. Dr. Habil. Mihai Himcinschi, decan al Facultății de Teologie din Alba Iulia.

Manifestarea se înscrie în seria de evenimente organizate de către Teologia timișoreană sub

MAICA DOMNULUI, CINSTITĂ ÎN PAROHIA RECAȘ II

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, sâmbătă 1 octombrie 2022, cu ocazia praznicului „Acoperământul Maicii Domnului”, biserica din parohia Recaș II și-a sărbători hramul, cinstind-o prin rugăciune pe Maica Domnului, ocrotitoarea sfântului lăcaș și a comunității.

Soborul slujitorilor, alcătuit din protopopul Cristian Păiș, preotul paroh Aurelian Milă, împreună cu preoții Liviu Bugariu, de la parohia Recaș I și Cristian Băican, de la parohia Bazoșu Vechi, au săvârșit Sfânta Liturghie în biserica parohială. La slujbă au participat mulți credincioși din cele două parohii, Recaș I și Recaș II, răspunsurile liturgice fiind oferite de către un grup de tineri instruiți de doamna preoteasă Laura Milă.

Cuvântul de învățătură a fost rostit de către părintele protopop, care a vorbit despre însemnătatea praznicului, făcând referire la precinstirea Maicii Domnului, pe care

arhanghelul Gavriil a numit-o „ cea plină de har”(Luca I, 28), adică împodobită cu cele mai alese daruri divine. Praznicul Acoperământului Maicii Domnului ne arată că atunci când ne aflăm în momente de ispite sau grele încercări și cerem prin rugăciune stăruitoare ajutorul Maicii Domnului, nu suntem trecuți cu vederea, ci primim ajutor din partea Maicii Preacurate: „Nimeni din cei ce aleargă la tine nu iese rușinat, Născătoare de Dumnezeu Fecioară; ci cerând dar bun, primește dăruirea către cererea cea de folos”. (Paraclisul Maicii Domnului). La final părintele protopop a transmis binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, iar credincioșii au primit daruri constând în pachete de alimente.

Parohia Recaș II a fost înființată în anul 2007, ca urmare a extinderii orașului Recaș. Piatra de temelie a noului lăcaș a fost așezată de către Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei în data de 29 septembrie 2009, lucrările de construcție

fiind începute în același an. Sfințirea Crucii care a fost înălțată pe turla bisericii a fost săvârșită de către Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului în data de 11 noiembrie 2015. Biserica parohială cu hramurile Acoperământul Maicii

Domnului și Sf. Martiri Brâncoveni este construită în stil bizantin, cu planul treflat, pridvor înalt, deschis, brâncovenesc, marcat de opt coloane cu arcade lungi și capiteluri în degrade, cu bolta semicilindrică și cu bolta pe naos.

CREȘTINISMUL ȘI VIAȚA BISERICESCĂ DIN BANAT, ÎN TRECUT ȘI PREZENT

Joi, 6 octombrie a.c., la sediul Facultății de Litere, Istorie și Teologie a avut loc prezentarea volumului „Creștinismul și viața bisericească din Banat în trecut și prezent”, o lucrare bilingvă, colectivă, la care au contribuit 22 de autori și care a văzut lumina tiparului la Editura Schiller Verlag, în acest an.

Coordonatorul volumului este pr. prof. h.c. Dr. Jürgen Henkel din Bavaria, editor executiv al Bibliotecii teologice germano-române (BTGR). La eveniment au participat Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, clerici de la Centrul eparhial, preoți profesori, invitați, studenți teologi timișoreni și mulți iubitori de istorie.

În cuvântul de debut Chiriarhului Banatului a arătat importanța acestei lucrări, care ne descoperă, urmare studiilor recente ale autorilor, evoluția creștinismului în Banatul multiconfesional, multiethnic și pluricultural.

Cartea este structurată în două capitole: „Banat – studii regionale, trecut și prezent” și „Bisericile din Banat în trecut și prezent”. Acest volum oferă cititorilor o privire de ansamblu asupra vieții bisericești din Banat, a colonizărilor făcute de habsburgi, și a multiculturalității din acest colț de țară.

Regiunea Banat este considerată ca un model reușit de conviețuire multiethnică și multiconfesională în România și ca un exemplu pentru Europa. De secole, Bisericile de Răsărit și Apus au format aici un mozaic unic de structuri, spații și caracteristici ecleziastice și culturale. Volumul bilingv germano-român va fi distribuit bibliotecilor, studenților și cercetătorilor din Timișoara și din județ, fiind un exemplu concret de conviețuire pașnică între confesiunile și etniile din zona Banatului, fiind un bun preludiv pentru urbea noastră, care în 2023 devine Capitală Europeană a Culturii.

Anul viitor, la Timișoara este prevăzută și o conferință științifică dedicată acestui volum, în colaborare cu Institutul „Ex fide lux – Institut germano-român pentru teologie, știință, cultură

și dialog” (Nurnberg), Mitropolia Banatului și Universitatea de Vest din Timișoara, punându-se, în acest mod, bazele unei istorii bisericești multiconfesionale a regiunii noastre.

FESTIVAL CULTURAL DE TRADIȚII ȘI DATINI ROMÂNEȘTI, LA GYULA (UNGĂRIA)

Duminică, 9 octombrie la Gyula în Ungaria, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Siluan, Episcopul ortodox al românilor din Ungaria, a avut loc cea de-a XIII-a ediție a festivalului de păstrare și promovare a tradițiilor populare românești intitulat „La obârșii, la izvor”.

Evenimentul a debutat cu Sfânta Liturghie arhierescă oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, alături de Preasfințitul Părinte Siluan, episcopul locului și de un sobor de preoți din Ungaria și România. Bucuria acestui moment de rugăciune a fost completată și de cei peste 250 de credincioși veniți din județul Timiș, care au sosit cu mai multe autocare din parohiile Timișoara Dacia, Timișoara Viile Fabric, Giroc și Ghiroda, împreună cu Domnul Primar Ionuț Stănușoiu al Comunei Ghiroda, alăturându-se celor prezenți în Catedrala episcopală cu hramul Sfântul Ierarh Nicolae, arătând că frățietatea românească creează punți

de legătură spirituală și culturală, de o parte și de alta a graniței.

Cuvântul de învățătură desprins din pericopa evanghelică și încărcat de profunde valențe emoționale al Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului a cântărit viața și moartea în două talere de judecată și ne-a îndemnat să ne așezăm în lumina faptelor bune spre câștigarea adevăratei vieți, care nu mai cere lacrimi în Împărăția lui Dumnezeu. În același gând curat de grijă duhovnicească, i-a îndemnat pe părinți să-și crească copiii în duhul Evangheliei lui Hristos și să-i apropie de Biserică, care nu ne trimite spre moarte, ci spre viață veșnică.

Un moment cu totul emoționant a fost acela când, în lumina Sfintei Liturghii, credincioșii de o parte și de alta a graniței s-au împărtășit din același sfânt potir, bucurându-se de harul Tatălui ceresc ce ne apropie unii de alții.

Apoi, la finalul slujbei, după ce s-au adus mulțumirile cuvenite, mai întâi lui Dumnezeu pentru această minunată zi de creștinească dragoste, Părintele Mitropolit a oferit tuturor preoților din Eparhia românească din Ungaria un Liturghier, adică cartea noastră de slujbă cu cele trei Sfinte Liturghii de peste an, ca semn de comuniune și spre a ne ruga unii pentru alții. Totodată, i-a îndemnat pe preoți să-L caute pe Dumnezeu și să slujească pe mai departe în limba dulce românească, care ne dă unitate și identitate, oriunde ne-ar trimite viața.

În partea a doua a zilei, la Centrul Cultural din cadrul Liceului „Nicolae Bălcescu” din Gyula, în prezența Preasfințitului Părinte Siluan, alături de părintele Zaharia Pereș, reprezentantul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Timișoarei, s-a desfășurat o nouă ediție a Festivalului de păstrare și promovare a tradițiilor populare românești, intitulat „La obârșii, la izvor”. Programul artistic a fost susținut de Ansamblul de tineret „Banatul” al Centrului de Cultură și Artă al Județului Timiș, al cărui manager Lililana Laichici a răspuns imediat acestei invitații venite de la frații noștri români, care s-au bucurat de mai multe suite de dansuri din zonele Banatului, sub coordonarea măștrilor Brândușa și Nicolae Stănescu, prezentând cu eleganță frumusețea portului popular din zona de câmpie bănățeană, dar și din vestitele zone ale almăjenilor și gugulanilor, încântându-i pe cei prezenți. La fel, tinerii soliști vocali Roxana Goia și Dorinel Gavriluț Pîrvoni și formația de instrumentiști condusă de dirijorul Mădălin Luca au demonstrat talentul lăsat de Dumnezeu prin

vocea lor deosebită și mai ales prin cântecele alese.

Acest festival prezentat cu mult suflet de cunoscutul artist Ciprian Pop de la Centrul de Cultură și Artă al județului Timiș are deja o frumoasă tradiție și prezintă anual cultura și tradițiile populare din câte un județ din România.

Așadar, în acest an cu sprijinul domnului Alin Nica, Președintele Consiliului Județean Timiș care a susținut participarea tinerilor artiști bănățeni, Banatul și-a arătat valoarea imaterială a cântecului folcloric autentic și a portului popular inconfundabil ce ne reprezintă cu cinste oriunde în lume.

La eveniment au participat de asemenea, Excelența Sa Domnul Florin Trandafir Vasiloni, consulul general al României la Gyula, Excelența Sa Domnul Daniel Banu, consul general al României la Szeged, Doamna Profesor Maria Guzău Czeglédi, director al Liceului românesc „Nicolae Bălcescu” din Gyula, Doamna Elena Samoilă, consilier județean, reprezentant al Consiliului Județean Timiș, Domnul Gheorghe Cozma, președintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria și PC Părinte Vasile

Pop, reprezentant al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad.

În finalul manifestării Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul ortodox al românilor din Ungaria, a adus mulțumiri Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, pentru cinstea și bucuria de a fi în mijlocul românilor din Ungaria, conducerii Liceului românesc „Nicolae

Bălcescu” pentru găzduirea evenimentului, Fundației „Gabriel Bethlen” din Budapesta, Consiliului Județean Timiș, Centrului de Cultură și Artă al Județului Timiș, reprezentanților consulatelor românești de la Gyula și Szeged, părinților consilieri eparhiali Florin Olteanu și Calinic Covaci, precum și preoților și grupurilor de credincioși veniți din eparhie și din țară.

HRAMUL MĂNĂSTIRII DOBREȘTI

În ziua de prăznuire a Sfintei Cuvioase Parascheva, la 14 octombrie, Mănăstirea Dobrești din Arhiepiscopia Timișoarei și-a sărbătorit hramul principal. Cu acest prilej, Sfânta Liturghie a fost oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului.

La această sfântă sărbătoare au participat credincioșii din Dobrești, din satele învecinate, din Timișoara și din toate părțile Banatului, precum și reprezentanți ai autorităților locale și județene.

La Sfânta Liturghie oficiată de Părintele Mitropolit Ioan, au slujit protos. Matei Buliga, starețul mănăstirii Dobrești, pr. ing. Timotei Anișorac, consilier eparhial, pr. protopop Ionuț-

Viorel Furdean de la Lugoj, preoți și diaconi de la parohiile și mănăstirile învecinate așezământului monahal, ctitorie a Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

În cuvântul de învățătură adresat credincioșilor, Înaltpreasfinția Sa a evidențiat viața de sfințenie a Sfintei Cuvioase Parascheva și lucrarea harului Duhului Sfânt în inima ei, prin post, rugăciune, smerenie și multă nevoiță duhovnicească. În finalul Sfintei Liturghii, a fost oficiată slujba de sfințire a prinoaselor și Panihida mică, pentru părinții Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Alexe și Stela, de față fiind și prof. Floare Vișan Ciobotea. Pe lângă hrana duhovnicească primită la Sfânta Liturghie, credincioșilor le-au fost oferite și prinoase din partea obștii monahale.

PUNEREA PIETREI DE TEMELIE PENTRU PRIMA BISERICĂ A PAROHIEI UIHEI

Duminică, 16 octombrie 2022, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, însoțit de pr. ing. Timotei Anișorac, consilier eparhial, a efectuat o vizită pastorală în parohia Uihei, întâmpinat de preotul Marius Podereu, protopopul Sânicolaului Mare, de pr. Paroh Cristian Ioan Preian, de preoții parohi din parohiile vecine și de primarii comunelor Șandra și Checea.

Înaltpreasfinția Sa a oficiat slujba de sfințire a locului și de punere a pietrei de temelie pentru biserica cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, care se construiește pe terenul donat de familia credinciosului Dorin Junc. În locașul pregătit pentru așezarea pietrei de temelie, Părintele

Mitropolit Ioan a așezat și câteva pietricele aduse tocmai de pe Muntele Sinai, locul biblic în care Moise prorocul a primit de la Dumnezeu Tatăl, tablele cu cele 10 porunci.

La finalul slujbei de binecuvântare, Înaltpreasfințitul Părintele Mitropolit Ioan a subliniat importanța momentului istoric la care participă toți cei de față și anume ridicarea primului locaș ortodox de cult în vatra satului, după două milenii de creștinism. Impresionat de frumusețea și importanța acestui moment liturgic, unic în istoria satului Uihei, Înaltpreasfinția Sa a spus: „Pe acest pământ pe care se construiește noua biserică nu a fost zidit nimic înainte. Dumnezeu, în preștiința Sa, și-a ales acest pământ curat, pentru ca aici să fie ridicată biserica, unde să-I fie slăvit numele, așezând de la Facerea Lumii un înger care să străjuiască acest loc, până când El pus degetul pe acest plai, pentru a-I fi templu, loc de închinare și casă de rugăciune”.

De asemenea, Părintele Mitropolit Ioan i-a îndemnat pe credincioșii și binefăcătorii prezenți să sprijine lucrarea lui Dumnezeu și să pună fiecare o cărămidă în zidurile noii biserici, gest prin care ei vor deveni ctitori ai acestui lăcaș de închinare.

TÂRNOSIREA BISERICII „ÎNVIEREA DOMNULUI”, DIN BELINȚ

Duminică, 23 octombrie 2022, Parohia Ortodoxă Română Belinț s-a înveșmântat în haine luminoase de sărbătoare cu prilejul resfințirii bisericii din localitate, monument istoric de importanță națională, construită în anii 1797-1798. În anul 1947, după renovarea și împodobirea ei cu pictura lui Anastase Demian prin grija înaintașilor păstoriți la acea vreme de părinții Ioan Dulcu și Ioan Beleiu, vrednicul de pomenire Arhiepiscopul Vasile Lăzărescu târnosește biserica.

Și iată că după 75 de ani, multmilostivul Dumnezeu a rânduit o zi a bucuriei depline, când, după lucrările de restaurare și consolidare săvârșite, sfântul locaș de rugăciune s-a umplut din nou de mireasma bineplăcută a târnosirii, adică a rânduiei așezării sfintelor moaște în jferfelnicul Sfântului Altar și a binecuvântării lucrărilor săvârșite.

Cu binecuvântarea și purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei, slujba târnosirii a fost săvârșită de

Preasfințitul Paisie Lugojanul, primit la ceasurile dimineții cu flori, pâine și sare de către tineri belințeni îmbrăcați în frumoasele straie ale străbunicilor lor. A urmat apoi primirea în fața bisericii, de către soborul de preoți, de părintele protopop Ionuț Viorel Furdean de preotul paroh Daniel-Gabriel Otescu, precum și de ceilalți preoți invitați. La acest moment important pentru viața parohiei, credincioșii au fost prezenți în număr mare, împreună cu oficialitățile comunei și cu domnul primar Laurențiu Tîrziu.

A fost înconjurată biserica, cu citirea rânduielilor la târnosire, stropirea cu apă sfințită și ungerea cu Sfântul și Marele Mir a zidurilor bisericii, apoi intrându-se în biserică, au fost așezate sfintele moaște dimpreună cu hrisovul de târnosire în locașul anume făcut în sfânta masă care apoi a fost spălată după rânduială, unsă cu Sfântul și Marele Mir, pregătită fiind pentru săvârșirea Sfintei Liturghii arhieresti. După otpustul acesteia, ierarhul a împărțit credincioșilor veniți în număr mare la rugăciunea euharistică, un cuvânt de învățătură, ce a tâlcuit nu numai pericopa evanghelică referitoare la vindecarea demonizatului din ținutul Gherghesenilor, ci și a risipit orice gând străin de adevărata semnificație ortodoxă a târnosirii, adică a destinării de către om, prin rugăciune, a unui spațiu din universul creat de Dumnezeu. Acest loc este menit să fie pentru credincioșii parohiei, locul de întâlnire cu Izvorul Vieții veșnice, de îndumnezeire, de pregustare a Raiului, având ca și mărturie palpabilă moaștele sfinților așezate în Sfântul Jertfelnic. De asemenea, a fost sfințit de către ierarh și monumentul eroilor, renovat de curând.

Începând cu anul 2018 biserica parohială a fost supusă unui amplu proces de restaurare desfășurat în cadrul proiectului „Restaurarea, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural de interes național Biserica Ortodoxă ”Învierea Domnului” din comuna Belinț”, din cadrul Programului Operațional Regional 2014 – 2020, Axa prioritară 5 – Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, Prioritatea de Investiții 5.1 – Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural, proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Regional 2014-2020. Contractul de finanțare a fost semnat în 8 august 2018, iar ordinul de începere a lucrărilor a fost dat în 11 decembrie același an, fiind finalizate în 27 august 2020, când a fost semnat procesul verbal final de recepție.

Prin proiect s-au realizat lucrări de renovare și restaurare la fațade, schimbarea înveltoarei din tablă zincată cu tablă din zinc plin, realizarea unui dren perimetral și a unei izolații a fundație care să împiedice ca igrasia să acționeze cu agresivitatea de până acum, realizarea unui trotuar perimetral de 3 m din piatră naturală, consolidarea fundației prin turnarea unei grinzi de beton armat la 2,5 m adâncime, realizarea unui brâu din fibră de sticlă în zona cornișei, refacerea gardului împrejmuitor din cărămidă aparentă și fier forjat, refacerea ceasului din turn și automatizarea clopotelor, refacerea pardoselei interioare din piatră naturală, reintegrarea cromatică a icoanelor afectate de igrasie de pe fațada vestică, decaparea stratului

de tencuială din spatele stranelor și refacerea lui, iluminatul arhitectural la exterior, montarea unui sistem audio, dotarea cu dezumidificatoare, cu sistem de alarmă și de supraveghere.

Proiectul de arhitectură a fost întocmit de arhitectul Dan Andrei Tonca din Timișoara, iar proiectul financiar a fost întocmit de către firma

de consultanță Vertical Finance din Timișoara, persoana direct responsabilă fiind doamna Silvia Butea, antreprenorul general a fost firma Baustern Logistic SRL, avându-l ca responsabil tehnic pe domnul ing. Mircea Dragoș, lucrările desfășurându-se sub atenta supraveghere a părintelui ic. stav. ing. Timotei Anișoreac, consilier al sectorului Patrimoniu – Construcții a Arhiepiscopiei Timișoarei și a domnului Mihai Ordodi, diriginte de șantier.

„Mulțumim Bunului Dumnezeu pentru purtarea sa de grijă pentru că pe parcursul acestor ani, de foarte multe ori au fost momente în care, din pricina piedicilor ivite în cale, am crezut că totul este în zadar. Dar Dumnezeu s-a milostivit de noi și iată că am ajuns și clipa aceasta a bucuriei depline rânduită de Bunul Dumnezeu, Cel care ne dăruiește nu doar cele necesare vieții pe acest pământ, ci ne dăruiește însăși Veșnicia împreună cu El. Se cuvine să adresăm mulțumiri și ierarhilor noștri, Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan, care a fost alături de noi pe întreg parcursul lucrărilor de restaurare, precum și Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, care a sfințit biserica noastră”, a precizat pr. paroh Daniel Gabriel Otescu, de la Parohia Belinț.

SLUJIRE ÎN SATUL NATAL AL MUZICOLOGULUI NICOLAE URSU

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Ioan, în duminica a 23-a după Rusalii, (23 octombrie 2022), corala „Doina Banatului” a parohiei Timișoara Iosefin, dirijată de profesorul Florin-Nicolae Șincari, însoțită de preotul paroh Ionel Popescu, vicar eparhial și de preotul coslujitor Eugen Babescu, au participat la Sfânta Liturghie în parohia Șanovița, protopopiatul Lugoj, împreună cu preotul paroh Cristian Laichici.

La momentul îndătinat, preotul Ionel Popescu a rostit cuvântul de învățătură despre Evanghelia duminicală și a subliniat importanța și actualitatea îndemnului adresat de Hristos Domnul celui eliberat de sub puterea duhurilor necurate:

„Mergi la casa ta și spune cât bine ți-a făcut Dumnezeu”. Părintele vicar a vorbit numeroșilor credincioși prezenți la Sfânta Liturghie și despre profesorul, dirijorul, compozitorul și folcloristul Nicolae Ursu, fiu al satului, autor a numeroase compoziții bisericești și laice, din rândul cărora fac parte cântări din rânduiala Sfintei Liturghii și peste 300 de colinde.

Nicolae Ursu a dirijat, câțiva ani corala „Doina Banatului”, a parohiei Timișoara Iosefin, apoi Corul Catedralei Mitropolitane din Timișoara (1946-1960). Precucernicia sa a menționat că Nicolae Ursu a învățat cântarea de strană în biserica satului natal, de la bunicul și de la tatăl său, oameni credincioși și cu frica lui Dumnezeu.

Vrednică de reținut este dragostea acestui renumit muzician bănățean față de Biserică, de cântarea corală, de folclorul autentic și de tradițiile poporului ortodox bănățean, dar și curajul său pilduitor de a dirija cea mai importantă corală bisericească a Timișoarei, chiar în cei mai periculoși ani ai dictaturii comuniste.

După săvârșirea Sfintei Liturghii, oaspeții de la Timișoara, însoțiți de preotul paroh și de credincioșii parohiei, au participat la emoționanta slujba de pomenire pentru muzicologul Nicolae Ursu, pentru soția sa Magdalena, și pentru părinții acestuia, care își dorm somnul de veci în cimitirul satului. De altfel, în urmă cu doi ani, corală parohială a Iosefinului, însoțită de preotul Ionel Popescu, a participat la parastasul oficiat pentru profesorul Nicolae Ursu și „pentru tot

neamul lui cel adormit”, la locul său de veci aflat în cimitirul central din Cluj-Napoca.

În duminica a 23-a după Rusalii, credincioșii parohiei Șanovița au trăit, așadar, clipe de aleasă bucurie duhovnicească și de adâncă emoție, sporite de frumusețea cântării corale, iar preoții și coriștii timișoreni, pomenindu-l pe muzicianul creștin Nicolae Ursu, au împlinit o datorie creștinească și de suflet, în același timp.

Credincios mărturisitor, om de înaltă ținută morală și intelectuală, muzician cunoscut în țară și peste hotare, Nicolae Ursu și familia sa au rămas în memoria consătenilor și prin cele două icoane în frescă din Sfântul Altar, Sfântul Atanasie cel Mare și Sfântul Ierarh Spiridon al Trimitundei, donate de muzicolog și de soția sa, dar și de către fiul lor, Timotei Ursu, cunoscut scriitor și cercetător, stabilit în Statele Unite ale Americii.

SIMPOZION DEDICAT ZILEI ARMATEI ROMÂNIEI

Batalionul 183 Artilerie Mixtă „General Ion Dragalina” a organizat în data de 21 octombrie un simpozion dedicat Zilei Armatei României. La activitate au participat reprezentanți ai autorităților locale, reprezentanți SNAOPSAN, reprezentanți ai instituțiilor de cultură din urbea lugojeană, precum și elevi de la Colegiul Național „Iulia Hașdeu”.

Manifestarea a fost deschisă de locotenent colonelul Romeo-Dacian Buhai, care a prezentat

semnificația Zilei Armatei României și mesajul comandantului Diviziei 4 Infanterie „Gemina”.

„Au expus teme, deosebit de interesante, domnul Răzvan Pinca, din cadrul Muzeului de Istorie, Etnografie și Artă Plastică Lugoj și doamna profesoară Ibolya Șipoș din cadrul Colegiului Național „Iulia Hașdeu” Lugoj. Și ca amintirea eroilor să nu fie lăsată deoparte, veteranul de

război, onorabilul profesor Nicolae Streianu, a adus emoția luptei de la Păuliș în mijlocul auditorului. O pată de culoare aparte a fost adusă de ilustrul maestru CRIV Vecerde, care a prezentat o expoziție de caricatură în Sala Army a Cercului Militar Lugoj”, a transmis părintele Emanuel Gafița, preotul garnizoanei Lugoj.

PUNEREA PIETREI DE TEMELIE A NOII BISERICI DIN DOLAȚ

În Duminica a 22-a după Rusalii, a fost oficiată pentru prima dată slujba Acatistului Mântuitorului Iisus Hristos, pe locul unde se va înălța noua biserică cu hramul „Sfântul

Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir” în localitatea Dolaț, filia parohiei Livezile, păstorită de părinte Daniel Rusan.

Slujba a fost oficiată de către un sobor de preoți compus din preoții Timotei Anișorac, consilier eparhial, Ciprian Boșca, protopopul Detei, Georgian Popovici (parohia Stamora Germană), Ionuț Mania (parohia Liebling), Valentin Bugariu (parohia Birda) și Daniel Rusan, parohul locului.

După citirea Acatistului, a urmat slujba de sfințire a pietrei de temelie a noului locaș de cult, săvârșită de Înaltpreasfințitul Mitropolit Ioan al Banatului înconjurat, de preoții și credincioșii prezenți cu acest prilej.

În cuvântul de învățătură, Înaltpreasfințitul Mitropolit Ioan a vorbit despre însemnătatea noii biserici, ca loc unde poposește Hristos în satul acesta. Trăinicia noii zidiri este temeluită pe o piatră adusă tocmai de pe Muntele în care Dumnezeu a vorbit cu Moise. În încheiere, Înaltpreasfințitul Ioan i-a îndemnat pe cei prezenți să contribuie fiecare după putință la ridicarea bisericii.

SFINȚIREA BISERICII ȘI A CRUCII DE HOTAR DIN PAROHIA CHIȘODA

În ultima duminică a lunii octombrie, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, însoțit de preotul Timotei Anișorac, consilier eparhial, a

efectuat o vizită pastorală în parohia Chișoda, protopopiatul Timișoara I.

La Sfânta Liturghie săvârșită de preoții Timotei Anișorac, Traian Debucean –

paroh, Dragoș Debucean și Ioan Petraș – pensionar, Înaltpreasfinția Sa a rostit un înălțător cuvânt de învățătură referitor la Evanghelia duminicală despre pilda bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr. Ierarhul a subliniat că, în conformitate cu învățătura Bisericii noastre, după momentul morții, sufletul păstrează identitatea și conștiința omului rămâne trează. Mai mult decât atât, omul poate deveni „portarul raiului” deschizând, prin fapte bune, nouă și prin noi altora, ușile Împărăției Cerurilor.

Întrucât în ultima perioadă, la biserica parohiei Chișoda au fost efectuate lucrări importante de consolidare și reabilitare, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan a săvârșit slujba de sfințire a acestui locaș de cult, spre bucuria sutelor de credincioși prezenți la sfânta biserică. Astfel, a fost înlocuit în totalitate vechiul mobilier din interiorul bisericii, a fost realizată o nouă turlă și lăcașul de cult a primit învelitoare de cupru, inclusiv pe turlă. De asemenea, prin străduința preotului paroh și a preotului coslujitor, pereții bisericii au fost tencuiți în exterior cu tencuială de asanare.

După săvârșirea Sfintei Liturghii și a sfințirii bisericii, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan împreună

cu soborul de preoți și cu toți credincioșii prezenți la Sfânta Liturghie au mers în procesiune la marginea satului și a sfințit troița de hotar. Ridicarea acestei cruci, înaltă de 11 metri, a fost posibilă prin implicarea câtorva familii de credincioși ai satului, confecționarea ei fiind făcută de unul din fiii satului. De asemenea, în realizarea tuturor lucrărilor de reabilitare a bisericii s-au implicat credincioșii parohiei, sprijiniți de autoritățile centrale și locale. În semn de cinstire pentru efectuarea acestor lucrări importante de înfrumusețare a bisericii, preotul paroh și Consiliul parohial au fost felicitați de către Întâistătătorul Mitropoliei Banatului, iar preotul Dragoș Debucean a fost hirotesit întru iconom.

AGENDA ÎNALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE IOAN, MITROPOLITUL BANATULUI

2 octombrie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană.

3 octombrie 2022

A participat la deschiderea noului an universitar, al Facultății de Teologie, din Timișoara;

La invitația Consulatului German din Timișoara, respectiv a doamnei consul, Excelența Sa Regina Lochner, a participat la evenimentul prilejuit de Ziua Unității Germane, desfășurat la Muzeul de Artă, din Timișoara;

4 octombrie 2022

A prezidat examenul de obținere a gradului definit, respectiv gradul II, în preoție, desfășurat la Mănăstirea Timișeni-Șag.

5 octombrie 2022

A primit pe domnul VasIU Stoian, primarul localității Tomnatic, dimpreună cu preotul paroh Marius Mocanu, din localitate;

A primit pe domnul Andrei Tița, primarul localității Cenad, dimpreună cu preotul paroh Gheorghe Covaci, din localitate;

A primit pe domnul Tudor Vlad, din Timișoara;

A primit pe doamna Larisa Pintilie, din Timișoara;

A primit pe preotul Marius Podereu, protopopul Oficiului protopopesc Sânnicolau Mare;

A primit pe preotul Dorin Covaci, protopopul Oficiului protopopesc Făget.

6 octombrie 2022

A participat la prezentarea de carte, „Creștinismul și viața bisericească în Banat”, eveniment desfășurat la sediul Facultății de Teologie din Timișoara;

În seara zilei a vizitat mănăstirea Partoș, din protopopiatul Deta.

7 octombrie 2022

A primit pe domnul academician Ion Păun Otiman, președintele de onoare al Academiei Române – filiala Timiș;

A primit pe domnul general locotenent (r) Dumitru Dorin Prunariu, din București.

9 octombrie 2022

La invitația Preasfințitului Părinte Siluan, Episcopul Ortodox al românilor din Ungaria, a oficiat Sfânta Liturghie în catedrala episcopală din Gyula, în prezența credincioșilor și pelerinilor veniți în număr mare din România, dar și a reprezentanților Consulatului român la Gyula, eveniment prilejuit

de desfășurarea celei de a XIII-a ediție a festivalului de păstrare și promovare a tradițiilor populare românești, intitulat „La obârșii, la izvor”.

10 octombrie 2022

A participat la simpozionul *Istorie, cultură și spiritualitate în Banat*, dedicat celor 75 de ani de la reînființarea Mitropoliei Banatului, desfășurat la Academia Română, filiala Timișoara.

11 octombrie 2022

A primit pe domnul Chestor de Poliție (r) Nicolaie Iancu, din Oradea;

A primit pe preotul paroh Florin Lăzărescu, de la parohia Babșa, din protopopiatul Lugoj;

A primit pe preotul paroh Petru Achim, de la parohia Banloc, din protopopiatul Deta;

A primit pe preotul lector univ. dr. Rafael Povîrnaru, de la Facultatea de Teologie din Timișoara.

12 octombrie 2022

A primit pe preotul paroh Ionele Cătălin, de la parohia Hodoni, din protopopiatul Timișoara I;

A primit pe preotul paroh Daniel Emil Rusan, de la parohia Livezile, din protopopiatul Deta;

A primit pe domnul prof. univ. dr. Dorel Micle, de la Universitatea de Vest din Timișoara, directorul Muzeului Satului din Timișoara;

A primit pe preotul lector univ. dr. Alin Scridon, de la Facultatea de Teologie din Timișoara;

A efectuat o vizită la sediul Oficiului protopopesec din Lugoj.

16 octombrie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la parohia Uihei, din protopopiatul Sânnicolau Mare, la finalul căreia a sfințit locul și a pus piatra de temelie pentru noua biserică parohială din comunitate, ce va purta hramul "Nașterea Maicii Domnului".

22 – 25 octombrie 2022

A participat la Roma, Italia, la conferința internațională „Strigătul către pace – religii și culturi în dialog”, manifestare organizată de comunitatea „Sant`Egidio”, din Roma.

27 octombrie 2022

A slujit Sfânta Liturghie la catedrala patriarhală din București, alături de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel și de ceilalți membri ai Sfântului Sinod.

28 octombrie 2022

A participat la ședința de lucru a Sfântului Sinod, desfășurată la Palatul Patriarhiei din București.

30 octombrie 2022

A participat la Sfânta Liturghie la parohia Chișoda, din protopopiatul Timișoara I, hirotiesind întru iconom pe preotul coslujitor Dragoș Debucean;

În după-amiaza zilei a participat la slujba Vecerniei, la filia Dolaț, a parohiei Livezile, unde a fost pusă piatra de temelie, pentru nouă biserică din filie.

31 octombrie 2022

A prezidat examenul de capacitate preotească, sesiunea de toamnă, desfășurat în Sala festivă a Centrului eparhial;

A primit pe domnul dr. Virgil Musta, Șeful Secției de Boli Infecțioase, din cadrul Spitalului "Victor Babeș", din Timișoara;

A primit pe doamna prof. Daniela Liliana Buzatu, inspector școlar pentru disciplina Religie, din cadrul Inspectoratului Școlar Județean Timiș.

*A consemnat preotul Marius Sfercoci,
inspector eparhial*